

ÚRAD VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

2022

Výročná správa o aktivitách sieťových partnerov v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ v Slovenskej republike za rok 2022

*„Chránme spoločne finančné prostriedky
Európskej únie, ide aj o naše peniaze!“*

Dokument bol vypracovaný odborom ONÚ
OLAF v spolupráci s Pracovnou skupinou pre
komunikáciu pod Riadiacim výborom pre
ochranu finančných záujmov Európskej únie v
Slovenskej republike

Obsah

ÚVOD	4
1. Spolupráca odboru Národný úrad pre OLAF s úradom OLAF	5
ONÚ OLAF – účasť v pracovných skupinách Rady EÚ a EK (OLAF)	5
2. Vzájomná spolupráca sieťových partnerov	9
2.1 Činnosť Riadiaceho výboru pre ochranu finančných záujmov EÚ v SR	9
2.2 Činnosť pracovných skupín pod RV	9
3. Činnosť odboru Národný úrad pre OLAF a ostatných sieťových partnerov v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ	10
3.1 Činnosť ONÚ OLAF	10
3.1.1 Kontrolná činnosť ONÚ OLAF	10
3.1.2 Nahlasovanie nezrovnalostí na OLAF	11
3.1.3 Riešenie podaní verejnosti	13
3.1.4 Legislatívno – metodická činnosť odboru ONÚ OLAF	14
3.2 Činnosť ostatných sieťových partnerov v oblasti OFZ EÚ	14
3.2.1 Národná kriminálna agentúra	14
3.2.2 Úrad pre verejné obstarávanie	18
3.2.3 Najvyšší kontrolný úrad SR	19
3.2.4 Protimonopolný úrad Slovenskej republiky	19
3.2.5 Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky	20
3.2.6 Slovenská informačná služba	23
4. Školiace aktivity ONÚ OLAF a ostatných sieťových partnerov	23
4.1 ONÚ OLAF	23
4.2 Ostatní sieťoví partneri	25
4.2.1 Úrad pre verejné obstarávanie	25
4.2.2 Protimonopolný úrad Slovenskej republiky	26
4.2.3 Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR	28
4.2.4 Ministerstvo financií Slovenskej republiky	29
4.2.5 Finančné riaditeľstvo SR	30
5. Aktivity v oblasti informovanosti a zvyšovania povedomia o ochrane finančných záujmov EÚ	31
5.1 Odbor Národný úrad pre OLAF	31
5.2 Finančné riaditeľstvo SR	34
5.3 Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky	35
5.4 Úrad pre verejné obstarávanie	35

5.5 Protimonopolný úrad Slovenskej republiky.....	36
5.6 Bratislavský samosprávny kraj.....	36
5.7 Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR.....	37
5.8 Ministerstvo školstva, vedy výskumu a športu SR.....	37
6. Vydávanie tlačových správ	37
6.1 Odbor ONÚ OLAF.....	37
6.2 Ostatní sieťoví partneri.....	38
7. Prípady dobrej praxe sieťových partnerov	40
7.1 Prípady riešené Národnou kriminálnou agentúrou.....	40
7.2 Prípady riešené Finančným riaditeľstvom Slovenskej republiky	43
7.3 Prípady riešené Protimonopolným úradom SR	44
7.4 Prípady riešené Najvyšším kontrolným úradom SR.....	45
Záver	47
Zoznam skratiek	48

ÚVOD

Výročná správa je vypracovaná odborom ONÚ OLAF sekcie kontroly ÚV SR v spolupráci s členmi PSK zriadenej pod RV v zmysle Komunikačného plánu s cieľom informovať širokú a odbornú verejnosť o činnosti ONÚ OLAF a sieťových partnerov v rámci ochrany finančných záujmov EÚ v SR, ako aj o spolupráci ONÚ OLAF a ostatných sieťových partnerov s OLAF-om.

V súvislosti s plnením záväzkov vyplývajúcich z článku 325 Zmluvy o fungovaní EÚ ÚV SR zabezpečuje a koordinuje OFZ EÚ v zmysle § 24 ods. 6 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov a plní ďalšie úlohy v tejto oblasti v zmysle iných relevantných právnych predpisov zastrešujúcich oblasť OFZ EÚ.

Prostredníctvom ONÚ OLAF plní ÚV SR zároveň úlohu **koordináčného útvaru pre boj proti podvodom v SR** (tzv. *Anti-Fraud Coordination Service - AFCOS*) podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 o vyšetrovaníach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorý zabezpečuje najmä účinnú spoluprácu a výmenu informácií s OLAF-om. Na národnej úrovni spolupracuje s príslušnými orgánmi štátnej a verejnej správy, ktorých združuje do siete AFCOS a koordinuje ich činnosti súvisiace s OFZ EÚ. Sieťovými partnermi sú orgány a inštitúcie SR zodpovedné za riadenie, implementáciu, kontrolu a audit výdavkov rozpočtu EÚ a za výber a kontrolu finančných prostriedkov, ktoré predstavujú zdroj príjmov rozpočtu EÚ, ako i orgány a inštitúcie zodpovedné za konanie o spätnom vymáhaní, ukladaní sankcií a postihovaní pôvodcov nezákonných činností súvisiacich s poškodzovaním finančných záujmov EÚ.

Sieťovými partnermi v oblasti OFZ EÚ v SR sú:

1. Úrad vlády SR
2. Ministerstvo financií SR
3. Ministerstvo dopravy SR
4. Ministerstvo hospodárstva SR
5. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
6. Ministerstvo vnútra SR
7. Ministerstvo spravodlivosti SR
8. Ministerstvo životného prostredia SR
9. Ministerstvo kultúry SR
10. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
11. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
12. Ministerstvo zdravotníctva SR
13. Finančné riaditeľstvo SR
14. Úrad pre verejné obstarávanie
15. Najvyšší kontrolný úrad SR
16. Generálna prokuratúra SR
17. Národná banka Slovenska
18. Slovenská informačná služba
19. Bratislavský samosprávny kraj
20. Protimonopolný úrad SR
21. Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR

1. Spolupráca odboru Národný úrad pre OLAF s úradom OLAF

OLAF vyšetruje podvody v súvislosti s rozpočtom EÚ, korupciu a závažné porušenia pravidiel v rámci európskych inštitúcií. Vytvára tiež politiku v oblasti boja proti podvodom pre EK a podniká nevyhnutné kroky na posilnenie príslušných právnych predpisov.

Právomoc OLAF-u vykonávať vyšetrovania je vymedzená v týchto základných nariadeniach:

- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999 (ďalej len „nariadenia EP a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013“);
- nariadenie Rady (EURATOM, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste, vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi.

OLAF pravidelne a úzko spolupracuje s príslušnými orgánmi členských štátov na účely koordinácie ich činností a pomáha členským štátom pri ich aktivitách v boji proti podvodom poskytovaním potrebnej pomoci a technického know-how.

Oblasť poskytovania podpory a súčinnosti ONÚ OLAF úradu OLAF

ONÚ OLAF poskytoval v roku 2022 súčinnosť OLAF-u celkovo **v 19 prípadoch**, pričom v 14 prípadoch išlo o administratívne vyšetrovania vedené OLAF-om a 5 prípadov sa týkalo preverovania informácií zo strany OLAF-u v rámci rozhodovania o otvorení administratívneho vyšetrovania. Táto súčinnosť pozostávala najmä zo zabezpečenia informácií a dokumentácie na základe vyžiadaní OLAF-u a poskytovania podpory pri **9 kontrolách na mieste**, ktoré OLAF vykonal v SR v rámci administratívnych vyšetrovaní.

ONÚ OLAF – účasť v pracovných skupinách Rady EÚ a EK (OLAF)

Zástupcovia ONÚ OLAF sa pravidelne zúčastňujú na zasadnutiach **Pracovnej skupiny Rady EÚ pre boj proti podvodom (GAF)**, ako aj zasadnutiach **Poradného výboru EK pre koordináciu prevencie podvodov (COCOLAF)** a pod ním zriadených pracovných skupín (ďalej aj „PS“), a to:

- **Pracovná skupina pre prevenciu podvodov** (Fraud Prevention Group),
- **Pracovná skupina AFCOS** (AFCOS group),
- **Pracovná skupina pre nahlasovanie a analýzu podvodných a iných nezrovnalostí** (Reporting and Analysis of Fraudulent and Other Irregularities Group)

a **sieť komunikátorov OLAF – OAFCN** (OAFCN – OLAF Anti-Fraud Communicators' network).

Pracovná skupina Rady EÚ pre boj proti podvodom (GAF) sa zaoberá otázkami súvisiacimi s OFZ EÚ a bojom proti podvodom a inej nezákonnej činnosti poškodzujúcej tieto záujmy. V roku 2022 sa uskutočnili **4 zasadnutia GAF-u**, na ktorých boli riešené najmä nasledujúce legislatívne a ďalšie materiály:

- Revidované nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF) – implementácia článku 7 ods. 3a;
- Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o preprave odpadu, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1257/2013 a (EÚ) 2020/1056 – informácia o úlohe OLAF-u;

- Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade: Záverečné hodnotenie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 250/2014 z 26. februára 2014, ktorým sa ustanovuje program na podporu činností v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ (program Hercule III) a ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 804/2004/ES;
- Program Únie pre boj proti podvodom – informácia o stave implementácie za roky 2021 a 2022;
- Výročná správa OLAF za rok 2021;
- Správa o činnosti Dozorného výboru OLAF za rok 2021;
- Záverečná hodnotiacia správa výmenného, pomocného a školiaceho programu na ochranu eura proti falšovaniu (program „Pericles 2020“) a Správa Komisie Európskemu parlamentu, Rade a Európskej centrálnej banke o vykonávaní a výsledkoch programu Pericles IV na ochranu eura proti falšovaniu v roku 2021;
- Osobitná správa Európskeho dvora audítorov č. 14/2022: Reakcia Komisie na podvody v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky – Je načasovať sa nimi hlbšie;
- Správa Komisie Rade a Európskemu parlamentu: 33. výročná správa o ochrane finančných záujmov Európskej únie – boj proti podvodom – 2021 (ďalej aj „PIF správa 2021“);
- Príprava Medziinštitucionálnej výmeny názorov dňa 26. 10. 2022.

V rámci **COCOLAF-u** sa konali v roku 2022 dve online plenárne zasadnutia, a to v dňoch 14. 06. 2022 a 12. 12. 2022. Na zasadnutiach boli prerokované najmä tieto témy a dokumenty: Výročná správa OLAF za rok 2021, Štúdiá o implementácii smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy EÚ, prostredníctvom trestného práva, Program EÚ pre boj proti podvodom – implementácia v roku 2021 a možnosti financovania v roku 2022, novinky v rámci systému IMS a štúdiá o budúcnosti IMS, návrh PIF správy 2021 a jej príloh, PIF správa 2021 a jej prílohy, spolupráca OLAF-u s EPPO a Odporúčania OLAF-u pre účely boja proti podvodom vo vzťahu k investičným projektom v oblasti životného prostredia financovaným z prostriedkov EÚ (najmä v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti).

V roku 2022 sa uskutočnilo v rámci COCOLAF-u jedno online **zasadnutie pracovnej skupiny pre prevenciu podvodov** (Fraud Prevention Group) dňa 13. 12. 2022. Účelom PS je poskytnúť platformu pre výmenu skúseností a osvedčených postupov v oblasti predchádzania podvodom, ako aj zdieľanie národných príkladov najlepšej praxe. Predmetom zasadnutia PS boli najmä nasledovné témy: rozvoj IT nástrojov na boj proti podvodom v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti – skúsenosti z členských štátov, Program EÚ pre boj proti podvodom – pracovný program na rok 2023 a prezentácia Lotyšska na tému *„Metodika nahlasovania podozrení z podvodov na EPPO a metodika typológie trestných činov, ktoré môžu poškodiť finančné záujmy EÚ“*.

V dňoch 4. a 5. októbra 2022 usporiadal OLAF v Bruseli po prvýkrát **spoločnú konferenciu pod názvom: „Spoločný boj proti podvodom“** (Fighting fraud together). Na konferencii sa zúčastnilo približne 100 zástupcov národných koordinačných útvarov pre boj proti podvodom (tzv. AFCOS) z členských štátov EÚ a z kandidátskych a potenciálnych kandidátskych krajín, aby posilnili vzájomnú spoluprácu a aby si vymenili skúseností v oblasti boja proti podvodom. Konferencia sa konala namiesto pravidelného zasadnutia Pracovnej skupiny AFCOS/AFCOS group.

Jednou z hlavných tém konferencie bolo vytvorenie užšej a efektívnej spolupráce medzi OLAF-om a členskými štátmi EÚ s cieľom chrániť finančné prostriedky EÚ, vrátane prostriedkov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, pred podvodmi. Ďalej sa v rámci konferencie diskutovalo o témach ako sú

nedávne zmeny v oblasti boja proti podvodom na úrovni EÚ, oznamovanie nezrovnalostí a jeho význam pre prevenciu a odhaľovanie podvodov, národné stratégie boja proti podvodom, možnosti finančnej podpory OLAF-u pre vnútroštátne orgány, nástroje na analýzu informácií, výmena informácií a vzájomná podpora počas vyšetrovaní OLAF-u.

Zdroj: tlačová novinka OLAF zo dňa 06. 10. 2022

V sledovanom období sa konali dve zasadnutia **PS pre nahlasovanie a analýzu podvodných a iných nezrovnalostí** (Reporting and Analysis of Fraudulent and Other Irregularities Group) v dňoch 28. 04. 2022 a 13. 12. 2022. Na zasadnutiach tejto PS si členovia vymieňajú informácie a skúsenosti vo vzťahu k evidencii a analýze nezrovnalostí pri čerpaní finančných prostriedkov EÚ. Zasadnutia sú zamerané najmä na praktické problematické otázky týkajúce sa nahlasovania nezrovnalostí do systému IMS. Hlavnými témami zasadnutí boli návrh PIF správy 2021 a jej príloh, príprava Správy Komisie Európskemu parlamentu a Rade: 34. výročná správa o ochrane finančných záujmov Európskej únie – boj proti podvodom – 2022 (ďalej aj „PIF správa 2022“), analýza dôvodov poklesu nepodvodných nezrovnalostí v PO 2014 – 2020, nahlasovanie nezrovnalostí v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky a v rámci Európskeho fondu na prispôbenie sa globalizácii na pomoc pracovníkom, ktorí prišli o zamestnanie (EGF), analýza kvality dát v systéme IMS a EDES a prezentácia výsledkov prieskumu k IMS.

Dňa 26. 01. 2022 sa konalo online **31. zasadnutie siete komunikátorov úradu OLAF – OAFCN (OAFCN - OLAF Anti-Fraud Communicators' Network)**. Účelom pravidelných zasadnutí je výmena informácií, skúseností a príkladov dobrej praxe s cieľom zvyšovať informovanosť a komunikáciu o problematike boja proti podvodom v súvislosti s OFZ EÚ. Zasadnutie bolo zamerané na komunikáciu o obnove po pandémii a predchádzaní podvodov v EÚ so zameraním na finančné prostriedky Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (RRF) a na nový Program Únie pre boj proti podvodom, ktorý nahrádza program Hercule, z ktorého sa poskytujú finančné prostriedky EÚ na projekty týkajúce sa aktivít členských štátov EÚ v oblasti boja proti podvodom. Členovia OAFCN informovali ako plánujú komunikovať o týchto iniciatívach.

Vzhľadom na obsah boli na zasadnutie pozvaní zástupcovia sekcie plánu obnovy ÚV SR, ktorí prezentovali komunikačné aktivity v oblasti boja proti podvodom v rámci RRF na Slovensku. Témou zasadnutia bola aj komunikácia boja proti podvodom v roku 2021 zo strany EK a členských štátov EÚ, ako aj informovanie o budúcich komunikačných kampaniach členov OAFCN. Na zasadnutí sa zúčastnila ako členka siete OAFCN zástupkyňa ONÚ OLAF, ako aj ďalšie členky za SR z FR SR a GP SR.

Zdroj: Twitter OLAF-u

Dňa 16. novembra 2022 sa konal v Bruseli [15. školiaci seminár siete komunikátorov OLAF-u \(OAFCN\)](#). Seminár bol zameraný na **audiovizuálnu produkciu** a prezentáciu audiovizuálneho prostredia EK a nové trendy v oblasti audiovizuálnej tvorby. Súčasťou seminára boli aj prezentácie a diskusie zamerané na správnu identifikáciu a využitie účinných komunikačných nástrojov, tvorbu komunikačných materiálov, transparentnú komunikáciu a aktivity v oblasti boja proti podvodom, ktoré musia byť vyvážené povinnosťou dodržiavať prísne právne obmedzenia a chrániť dôvernosť vyšetrovacích činností.

Zdroj: Twitter OLAF-u

V dňoch 23. 11. 2022 – 25. 11. 2022 zorganizoval OLAF v Prahe v spolupráci s českým AFCOS-om (Ministerstvo financií ČR) [konferenciu EÚ pod názvom „Prevent – Detect – Investigate: New Challenges in Fighting Expenditure Fraud and Irregularities](#) (Predchádzať – Odhaľovať – Vyšetrovať: Nové výzvy v boji proti podvodom a nezrovnalostiam vo výdavkovej oblasti). Na konferencii sa zišli zástupcovia orgánov na boj proti podvodom v členských štátoch EÚ, OLAF-u a príslušných aktérov v EÚ, aby diskutovali o tom, ako predchádzať podvodom a nezrovnalostiam v súvislosti s finančnými prostriedkami EÚ, ako ich odhaľovať a vyšetrovať a tiež o najnovšom vývoji v danej oblasti. Za SR sa konferencie zúčastnili zástupcovia Ministerstva financií SR SAK MF SR, odbor vládneho auditu medzinárodných zdrojov, ÚV SR – sekcie plánu obnovy a sekcie kontroly a odboru ONÚ OLAF.

V rámci časti programu, ktorá bola venovaná skúsenostiam AFCOS-ov z troch členských štátov (Slovenska, Grécka a Fínska), vystúpila s príspevkom pod názvom „**Kľúčové aspekty spolupráce OLAF-u so slovenským AFCOS-om**“ aj zástupkyňa slovenského AFCOS-u.

Konferencia EÚ: “Predchádzať - Odhaľovať - Vyšetřovať: Nové výzvy v boji proti podvodom a nezrovnalostiam vo výdavkovej oblasti”, Praha, dňa 23. 11. 2022 - 25. 11. 2022

2. Vzájomná spolupráca sieťových partnerov

2.1 Činnosť Riadiaceho výboru pre ochranu finančných záujmov EÚ v SR

RV schválil v sledovanom období formou per rollam nasledujúce materiály:

- *Dotazník OLAF - Správa o ochrane finančných záujmov (PIF) 2021 (schválené RV dňa 28. 01. 2022),*
- *Odpovede k odporúčaniam EK vyplývajúcim zo Správy PIF za rok 2020: „Preparation of the Commission Report on the protection of the EU’s financial interests - fight against fraud, 2021 (Staff Working Document: Follow-up of recommendations to the Commission report on the protection of the EU’s financial interests – fight against fraud, 2020)“ (schválené RV dňa 31. 01. 2022),*
- *Ročná správa o nezrovnalostiach za rok 2021 (schválené RV dňa 16. 06. 2022),*
- *Výročná správa o aktivitách sieťových partnerov v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ v Slovenskej republike za rok 2021 (schválená RV dňa 28. 04. 2022),*
- *Vyhodnotenie plnenia Komunikačného plánu k ochrane finančných záujmov EÚ v SR, verzia 4.0 za rok 2021, v zmysle Prílohy č.1 Komunikačného plánu (schválené RV dňa 28. 04. 2022).*

2.2 Činnosť pracovných skupín pod RV

PSpN v rámci svojej činnosti analyzovala a posudzovala otázky týkajúce sa identifikácie, vyhodnocovania problémových oblastí, určovania a nahlasovania nezrovnalostí na EK. Okrem toho sa v roku 2022 **podieľala** na príprave **Ročnej správy o nezrovnalostiach za rok 2021** (ďalej len „Ročná správa“), ktorá obsahuje informácie o všetkých nezrovnalostiach zaevidovaných v roku 2021 do systému IMS OLAF-u pri EK. Obsahuje kvantitatívne zhodnotenie nezrovnalostí za jednotlivé PO a OP. Dáta spracované v tejto správe sa týkajú tak príjmovej, ako aj výdavkovej časti rozpočtu EÚ. Ročná správa bola schválená RV formou per rollam dňa 16. júna 2022 a následne bola zaradená na rokovanie vlády SR dňa 06. júla 2022 ako informatívny materiál, ktorý bol vzatý na vedomie.

V rámci PSpN boli zdieľané aj viaceré pracovné dokumenty týkajúce sa oblasti nezrovnalostí, ako napr.:

- **Analýza poklesu nepodvodných nezrovnalostí od programového obdobia (PO) 2007 – 2013 po PO 2014 – 2020** (*Analysis of the decline in non-fraudulent irregularities from programming period*)

2007-2013 to programming period 2014-2020), ktorú vypracoval OLAF na základe informácií zo systému IMS a vstupov od členských štátov v rámci COCOLAF,

- PIF správa 2021 s informáciami o najdôležitejších ukazovateľoch a trendoch v rámci EÚ z oblasti nezrovnalostí.

Predmetom činnosti **PSK** bolo vypracovanie vyhodnotenia plnenia Komunikačného plánu k OFZ EÚ v SR za rok 2021 a Výročnej správy o aktivitách sieťových partnerov v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ v SR za rok 2021. Členovia siete komunikátorov úradu OLAF (OAFCN) za SR - ONÚ OLAF, FR SR a GP SR plnili priebežne úlohy vyplývajúce z Akčného plánu siete OAFCN OLAF-u na rok 2022. Členovia PSK boli informovaní aj o obsahu zasadnutia siete komunikátorov OAFCN OLAF-u a školiaceho seminára OAFCN v roku 2022. (pozri str. 14 a 15). Členovia PSK priebežne zverejňovali výročné správy za oblasť OFZ EÚ vydané na európskej a národnej úrovni (Výročná správa OLAF-u, Výročná správa EPPO, PIF správa a Výročná správa o aktivitách sieťových partnerov v oblasti OFZ EÚ za rok 2021).

PS k článku 325 ZFEÚ sa v roku 2022 podieľala na príprave a vypracovaní dokumentu „Odpovede k Dotazníku OLAF – Správa o ochrane finančných záujmov (PIF) 2021“ a dokumentu „Odpovede k Odporúčaniam EK vyplývajúcim zo Správy PIF za rok 2020, Staff Working Document: Follow-up of recommendations to the Commission report on the protection of the EU’s financial interests – fight against fraud, 2020“. Oba dokumenty boli po ich schválení RV zaslané na OLAF.

Pracovná skupina pre spoluprácu v oblasti koordinácie kontrolnej činnosti zasadala 03. 02. 2022. Hlavnými témami stretnutia boli výsledky vybraných kontrol/vládnych auditov, vybrané koordinované podnety doručené na SAK MF SR, ÚV SR a NKÚ SR a výmena informácií k odstráneniu prípadných kolízií kontrol a auditov. V októbri 2022 sa konalo aj ďalšie koordinačné stretnutie za účelom diskusie o možnosti zefektívnenia nastavených termínov koordinácie SAK MF SR, ÚV SR a NKÚ SR v súlade s dokumentom „Zásady koordinácie kontrol a auditov sieťových partnerov AFCOS“, verzia 5.0.

3. Činnosť odboru Národný úrad pre OLAF a ostatných sieťových partnerov v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ

3.1 Činnosť ONÚ OLAF

ONÚ OLAF je organizačným útvarom ÚV SR zriadeným na sekcii kontroly. Jeho poslaním je plniť úlohy súvisiace so zabezpečením OFZ EÚ v SR prostredníctvom koordinácie prípravy a realizácie legislatívnych, administratívnych a operatívnych činností a spolupráce medzi všetkými zainteresovanými národnými inštitúciami a EK, vrátane potrebných komunikačných a vzdelávacích aktivít.

3.1.1 ONÚ OLAF

ÚV SR v rozsahu svojej pôsobnosti vymedzenej osobitnými predpismi vykonáva podľa § 2 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov **kontrolu na účely ochrany finančných záujmov EÚ vrátane kontroly procesu poskytovania a využívania finančných prostriedkov EÚ.**

V roku 2022 bolo vykonaných **5 kontrol v 4 kontrolovaných subjektoch** (PPA 2x, MH SR, MV SR, MIRRI SR ako RO/SO). Kontroly boli vykonané na základe Zamerania kontrolnej činnosti ÚV SR na rok 2022 a boli zamerané na postupy RO/SO pri poskytovaní a využívaní finančného príspevku z fondov EÚ **pri 7 projektoch**. Zároveň v roku 2022 boli zo strany ONÚ OLAF začaté ďalšie 2 kontroly, ktorých ukončenie sa predpokladá v roku 2023. Pri všetkých ukončených kontrolách v roku 2022 bol vypracovaný Protokol o výsledku kontroly, nakoľko v kontrolovaných subjektoch boli zistené porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov EÚ a SR, riadiacej dokumentácie, resp. interných predpisov.

3.1.2 Nahlasovanie nezrovnalostí na OLAF

ONÚ OLAF pravidelne nahlasuje OLAF-u cez systém IMS nezrovnalosti, ktoré sa v zmysle príslušných delegovaných a vykonávacích nariadení¹ hlásia na OLAF.

Najčastejšie a najzávažnejšie zistenia v roku 2022:

- Neidentifikovanie neoprávnených výdavkov v procese hodnotenia ŽoNFP, pri výkone administratívnej kontroly VO, pri administratívnej kontrole ŽoP;
- Nezaevidovanie nezrovnalosti na základe výsledkov FK nM s následným vymáhaním vyplatených neoprávnených výdavkov;
- Nedodržanie lehôt, napr. na výber ŽoNFP, na výkon administratívneho overenia ŽoNFP, na vydanie Rozhodnutia o schválení ŽoNFP alebo Rozhodnutia o poskytnutí NFP, na výkon administratívnej finančnej kontroly ŽoP, na výkon FK nM, na výkon kontroly VO, na informovanie uchádzačov o zaradenie do zoznamu odborných hodnotiteľov, na vypracovanie kontrolných zoznamov (ďalej len „KZ“) k žiadosti o zmenu Zmluvy o poskytnutí NFP, na výkon kontroly monitorovacích správ;
- Nedostatky pri odbornom hodnotení – nesprávne posúdenie splnenia hodnotiacich kritérií;
- Nedostatky pri uzatváraní zmluvného vzťahu s prijímateľom – chýbajúci KZ k návrhu Zmluvy o poskytnutí NFP, chyby v KZ k príprave Zmluvy o poskytnutí NFP;
- Nedostatky pri kontrole ŽoP – nezohľadnenie výsledkov FK nM s vplyvom na oprávnenosť výdavkov a projektu pri administratívnej finančnej kontrole ŽoP, nedostatočný výkon administratívnej finančnej kontroly ŽoP;
- Nedostatky v rámci zmenového konania – akceptovanie prijímateľom predloženej zmeny bez doplnenia požadovanej dokumentácie;
- Nedostatky pri FK nM – nedostatočná príprava na výkon FK nM, nedostatočné vypracovanie Správy z FK nM, nedostatočné overenie cieľov projektu a nesprávne uvedený záver k plneniu cieľov projektu, chyby v KZ pre FK nM týkajúce sa oprávnenosti výdavkov;
- Nedostatky pri kontrole VO – neidentifikovanie konfliktu záujmov vo VO, neinformovanie prijímateľa o dôvodoch nedodržania termínu kontroly VO a o predpokladanom termíne ukončenia kontroly VO a chýbajúca AK VO k dodatkom k zmluvám s úspešným uchádzačom ;
- Chýbajúce postupy v riadiacej dokumentácii – chýbajúca kontrola dodatkov k zmluvám s úspešným uchádzačom;
- Nedostatky pri posudzovaní projektových zámerov – nesprávne posúdenie vylučovacích kritérií;
- Nesplnenie opatrení na odstránenie nedostatkov z kontroly a ich príčin v určenej lehote.

¹ Napr.: delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1970, ktorým sa do nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 dopĺňajú osobitné ustanovenia k nahlasovaniu nezrovnalostí týkajúcich sa Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Európskeho sociálneho fondu, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu; delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1971, ktorým sa do nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013 dopĺňajú osobitné ustanovenia k nahlasovaniu nezrovnalostí týkajúcich sa Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a ktorým sa zrušuje nariadenie Komisie (ES) č. 1848/2006; delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1973, ktorým sa do nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 514/2014 dopĺňajú osobitné ustanovenia k

V roku 2022 bolo na OLAF zaslaných prostredníctvom IMS spolu **21 hlásení** za PO 2004 - 2006, **175 hlásení** za PO 2007 - 2013 a za PO 2014 - 2020 **420 hlásení (149 kvartálnych a 271 mesačných)**. Údaje podľa jednotlivých OP sa nachádzajú v tabuľkách nižšie.

V sledovanom období začal ONÚ OLAF pracovať na novom manuáli pre nahlasovanie nezrovnalostí. Cieľom novej verzie manuálu je objasnenie vonkajšieho systému nahlasovania nezrovnalostí EK, ktoré sa realizuje prostredníctvom ONÚ OLAF. Vzhľadom na rôznorodosť poskytovateľov a odvetvových právnych predpisov bude bližšia špecifikácia vnútorný systémov evidencie na národnej úrovni ponechaná na relevantných gestorov, pričom v manuáli bude obsiahnutá len okrajovo.

ONÚ OLAF v roku 2022 pracoval v spolupráci s MF SR aj na prepojení ITMS2014+ (národného evidenčného systému v EŠIF) a IMS prostredníctvom importov/exportov, aby sa tak eliminovali chyby ľudského faktora. V budúcnosti je zámerom zavedenie podobného systému, resp. prepojenia aj v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky.

PO 2004 - 2006:

Tabuľka č. 1

2004 - 2006	rok 2022										celkom	
	1.štvrtrok		2.štvrtrok		3.štvrtrok		4.štvrtrok		spolu			
	kvartálne	mimo CO	kvartálne	mimo CO	kvartálne	mimo CO	kvartálne	mimo CO	kvartálne	mimo CO		
IS EQUAL	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IS INTERREG IIIA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JPD Cieľ 2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JPD Cieľ 3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ISPA/KF	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
OP ZI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SOP LZ	5	0	10	0	5	0	1	0	21	0	21	21
SOP PaRV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SOP PaS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkom	5	0	10	0	5	0	1	0	21	0	21	21

Zdroj: ONÚ OLAF

PO 2007 – 2013

Tabuľka č. 2

2022	1Q		2Q		3Q		4Q		nové	akt.	spolu
	nové	akt.	nové	akt.	nové	akt.	nové	akt.			
OPIS	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1
ROP	0	0	0	0	0	5	0	2	0	7	7
OP TP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
OP BK	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2	2
OP D	0	2	0	4	0	1	0	4	0	11	11
OP ŽP	1	2	1	3	0	0	0	0	2	5	7
OP KaHR	5	18	4	3	3	5	1	7	13	33	46

nahlasovaniu nezrovnalostí týkajúcich sa Fondu pre azyl, migráciu a integráciu a nástroja pre finančnú podporu v oblasti policajnej spolupráce, predchádzania trestnej činnosti, boja proti trestnej činnosti a krízového riadenia; vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1974, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 stanovuje frekvencia a formát správ o nezrovnalostiach, pokiaľ ide o Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond, Kohézny fond a Európsky námorný a rybársky fond; vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1977, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 514/2014 stanovuje frekvencia a formát správ o nezrovnalostiach, pokiaľ ide o Fond pre azyl, migráciu a integráciu, a o nástroj pre finančnú podporu v oblasti policajnej spolupráce, predchádzania trestnej činnosti, boja proti trestnej činnosti a krízového riadenia.

OP V	1	14	0	3	0	1	0	16	1	34	35
OP VaV	3	9	4	3	1	1	1	7	9	20	29
OP ZaSI	1	4	0	2	0	8	0	12	1	26	27
OP Z	0	1	0	0	0	2	0	0	0	3	3
OP RH	0	1	0	0	0	3	0	2	0	6	6
PCS SR-ČR	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1
PCS SR-AT	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
PCS PL-SR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CBS SR HU	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
OP INTERACT II	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
celkom:	11	51	9	18	4	28	2	52	26	149	175

Zdroj: ONÚ OLAF

PO 2014 - 2020:

Tabuľka č. 3

2022	1Q				2Q				3Q				4Q				nové	akt.	spolu
	nové	akt.			nové	akt.			nové	akt.			nové	akt.					
		I.	II.	III.		IV.	V.	VI.		VII.	VIII.	IX.		X.	XI.	XII.			
OP II	14	2	9	4	8	1	8	3	3	16	2	7	15	10	4	22	40	88	128
IROP	12	0	1	0	4	1	1	7	6	3	2	0	5	1	1	11	27	28	55
OP KŽP	28	4	2	2	8	1	2	9	9	8	5	0	9	1	5	15	54	54	108
OP TP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2	0	2
OP LZ	8	6	7	0	2	6	4	9	3	14	8	8	4	3	6	17	17	88	105
OP Val	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EVS	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	1	2	3	5
SK-AT	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	2	2	0	2	5	7
OP RH	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	2	1	3
SK-CZ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	2	2	0	3	4	7
INTERACT III	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
celkom:	63	13	19	6	22	10	15	28	23	42	17	15	41	19	20	67	149	271	420

Zdroj: ONÚ OLAF

3.1.3 Riešenie podaní verejnosti

ONÚ OLAF ako aj ostatní sieťoví partneri iniciujú opatrenia podnecujúce verejnosť k aktívnej účasti na nahlasovaní podozrení z nezrovnalostí a poškodzovania finančných záujmov EÚ v SR.

Verejnosť môže oznamovať tieto podozrenia v listinnej forme poštou a elektronicky prostredníctvom e-mailových adries nezrovnalosti@vlada.gov.sk a afcosr@vlada.gov.sk.

Informácie o spôsobe oznamovania podnetov s podozrením z nezákonnej činnosti pri čerpaní prostriedkov EÚ sú zverejnené aj [na webovom sídle ONÚ OLAF](#).

V roku 2022 bolo na ONÚ OLAF zaslaných **40 podnetov verejnosti** o podozreniach z poškodenia, resp. ohrozenia finančných záujmov EÚ. Podnety boli riešené zo strany ONÚ OLAF priamo alebo v spolupráci s ostatnými partnermi siete AFCOS (napr. RO a SO, ÚVO, NAKA, a pod.).

Taktiež je možné nahlasovať podozrenia z podvodu [priamo do OLAF-u](#) v Bruseli, a to listom alebo prostredníctvom [on-line systému OLAF-u pre anonymné oznamovanie podvodov](#) (tzv. Fraud Notification System).

3.1.4 Legislatívno – metodická činnosť odboru ONÚ OLAF

V roku 2022 sa ONÚ OLAF podieľal na príprave viacerých právnych predpisov, ako aj iných strategických dokumentov súvisiacich s OFZ EÚ.

Vo vzťahu k príprave nového PO 2021 – 2027 prebiehala najmä spolupráca s gestorom zákona č. 121/2022 Z. z. o príspevkoch z fondov EÚ a o zmene a doplnení niektorých predpisov (ďalej aj „zákon č. 121/2022 Z. z.“), s účinnosťou od 1. mája 2022, ktorý stanovil v § 8 pôsobnosť Orgánu zabezpečujúceho ochranu finančných záujmov EÚ s bližším zadefinovaním jeho úloh pri koordinácii subjektov vykonávajúcich OFZ EÚ, zhromažďovaní a zasielaní údajov o zistených nezrovnalostiach EK, vykonávaní kontrol podľa zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov a pod. Zároveň vo vzťahu k OLAF-u plní ÚV SR ako Orgán zabezpečujúci ochranu finančných záujmov EÚ aj úlohu koordinačného útvaru pre boj proti podvodom v zmysle článku 12a nariadenia EP a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013. Iniciatívou ONÚ OLAF bolo do predmetného zákona začlenené ustanovenie podmieňujúce uzatvorenie zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku tým, že žiadateľ alebo člen jeho štatutárneho alebo dozorného orgánu nebol právoplatne odsúdený za trestný čin subvenčného podvodu, trestný čin poškodzovania finančných záujmov EÚ, trestný čin machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe, trestný čin prijímania úplatku, trestný čin podplácania, trestný čin nepriamej korupcie alebo trestný čin prijatia a poskytnutia nenáležitej výhody (§ 22 ods. 4 písm. d) zákona č. 121/2022 Z. z.). Legislatívne bola posilnená povinnosť poskytnutia informácií (od Policajného zboru, orgánov činných v trestnom konaní a súdu) riadiacemu orgánu pri riešení nezrovnalostí (§ 10 ods. 10 zákona č. 121/2022 Z. z.).

ONÚ OLAF spolupracoval v priebehu roka 2022 aj na pripomienkovaní iných právnych predpisov (napr. návrh novely zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon, zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a pod.).

Medzi ďalšie strategické materiály, na ktorých pripomienkovaní sa podieľal ONÚ OLAF, patrí napr. Rámec implementácie fondov – dokument zahŕňajúci systém riadenia, systém finančného riadenia a systém riadenia finančných nástrojov fondov EÚ a ostatné vydané dokumenty na PO 2021 – 2027, ale aj na aktualizácií metodických dokumentov na PO 2014 – 2020.

Vo vzťahu k fondom EÚ, ktoré implementuje MPRV SR, prebieha spolupráca pri príprave vybraných častí plánovaných legislatívnych zmien v oblasti nastavení OFZ EÚ na PO 2023 – 2027.

3.2 Činnosť ostatných sieťových partnerov v oblasti OFZ EÚ

V nasledujúcej časti sú uvedené príklady činností, ktoré uskutočnili jednotliví sieťoví partneri v roku 2022.

3.2.1 Národná kriminálna agentúra

NAKA je osobitným útvarom Policajného zboru, ktorý odhaľuje a vyšetroje trestné činy poškodzovania finančných záujmov EÚ podľa § 261, 262 a 263 Trestného zákona.

INFOIRQ@MINV.SK – podania k podozreniam z trestnej činnosti

V kontexte svojej pôsobnosti NAKA spravuje e-mailovú schránku infoirq@minv.sk, ktorej účelom je oznamovanie podozrení z protiprávných konaní v najzávažnejšej kategórii (trestné činy), ktoré by mohli ohrozovať finančné prostriedky EÚ. Schránka je určená pre zamestnancov orgánov verejnej správy, ktorí v súvislosti s výkonom svojho zamestnania identifikujú na danom úseku možnú protiprávnosť.

Za rok 2022 NAKA evidovala **3** doručené podnety tohto druhu, čo je nižší počet (- **4**) v komparácii s rokom 2021.

V dvoch prípadoch boli podnety, po vykonaní preverovania v rámci operatívno-pátracej činnosti, vyhodnotené bez postúpenia na ďalšie konanie podľa Trestného poriadku orgánom činným v trestnom konaní.

V jednom prípade bol podnet postúpený na ďalšie konanie EPPO, ktorý rozhodol, že oznámený skutok nie je trestným činom.

Spolupráca s Európskou prokuratúrou

V pôsobnosti NAKA boli **vybavované dožiadania** delegovaných prokurátorov EPPO² na účely identifikácie majetkových hodnôt v dispozícii fyzických osôb a právnických osôb so vzťahom k SR. Výsledkom boli **záverečné správy o zistených majetkových hodnotách**.

NAKA realizovala v kontexte činnosti EPPO aj **európske vyšetrovacie príkazy** na účely postihu závažnej trestnej činnosti, rovnako boli vykonané policajné akcie, najmä vo vzťahu k závažnej ekonomickej trestnej činnosti, pri ktorých bola poskytnutá súčinnosť príslušným delegovaným prokurátorom EPPO.

K niektorým štatistickým ukazovateľom v trestnom konaní:

NAKA v roku 2022 vo vyšetrovaní a skrátanom vyšetrovaní evidovala **47** postupov podľa § 199 Trestného poriadku, čo znamená začatie trestného stíhania; evidovala **41** postupov podľa § 206 Trestného poriadku, čo znamená počet vydaných rozhodnutí, ktorými bolo vznesené obvinenie konkrétnym fyzickým osobám a konkrétnym právnickým osobám. Za trestné činy poškodzovania finančných záujmov EÚ bolo vznesené obvinenie **73 fyzickým osobám a 26 právnickým osobám**.

Výška škodlivého následku, ktorá bola zadokumentovaná v súvislosti s trestnými činmi poškodzovania finančných záujmov EÚ bola **15 515 283** eur (v roku 2021 výška dosiahla hodnotu 5 381 266 eur).

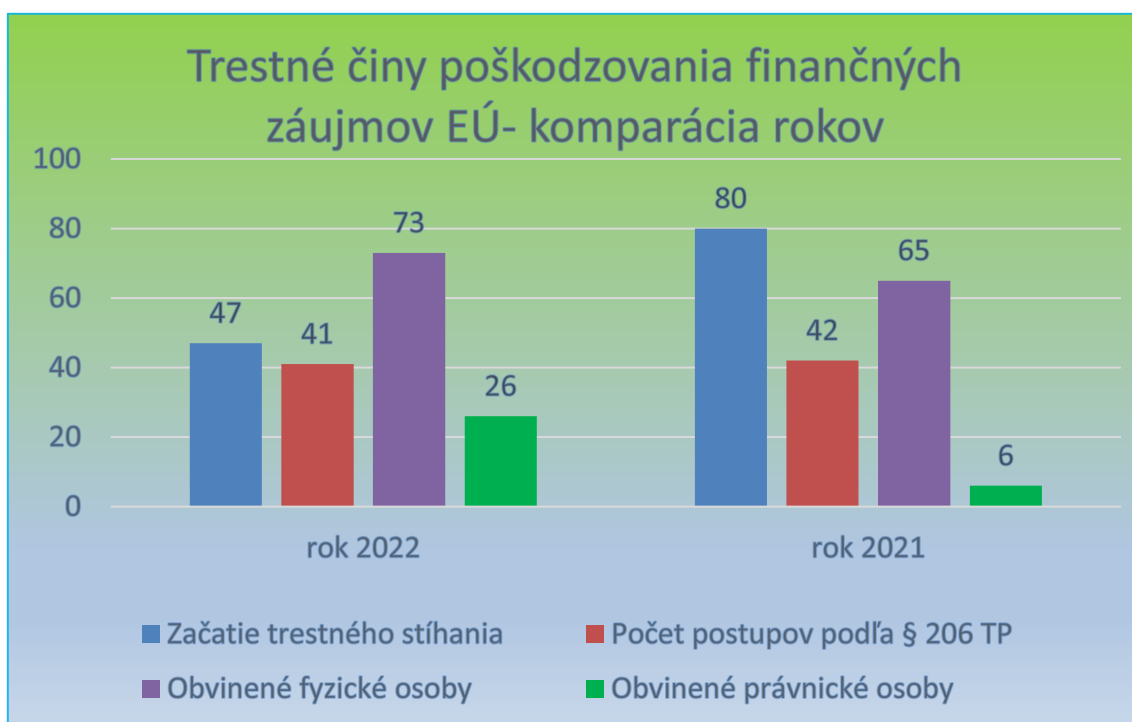
² EPPO je nezávislý orgán EÚ zodpovedný za vyšetrovanie, trestné stíhanie a za podávanie obžaloby na páchateľov trestných činov proti finančným záujmom EÚ, vrátane podvodov, korupcie, prania špinavých peňazí, cezhraničných podvodov v oblasti dane z pridanej hodnoty.

EPPO bola konštituovaná nariadením Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017 so statusom nezávislého a nedeliteľného orgánu EÚ, ktorého cieľom bolo a je zabezpečiť efektívnejšie trestné stíhanie trestných činov spojených s podvodmi proti finančným záujmom EÚ, ktorých enumerácia je obsiahnutá v sekundárnom akte EÚ, Smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 z 25. júla 2017 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy EÚ. EPPO počala svoju činnosť 1. júna 2021.

NAKA Prezídia Policajného zboru	01. 01. 2022 až 31.12. 2022	
Poškodzovanie finančných záujmov EÚ podľa § 261, 262, 263 Trestného zákona (nápad v roku 2022)	94	
§ 199 Trestného poriadku (začaté trestné stíhanie) – počet postupov, t. j. rozhodnutí	47	
§ 206 Trestného poriadku (vznesené obvinenie) – počet postupov, t. j. rozhodnutí	41	
Počet obvinených za trestné činy poškodzovania finančných záujmov EÚ	Fyzické osoby	Právnické osoby
	73	26
§ 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku – odmietnuté veci	65	
Zadokumentovaná škoda	15 515 283 Eur	

Celkový nápad trestných vecí v roku 2022 bol v počte 94.

Postupom podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, teda vydaním uznesenia o odmietnutí veci, bolo ukončených 65 vecí.

Trestné činy poškodzovania finančných záujmov EÚ

Jednotlivé prípady trestných činov poškodzovania finančných záujmov EÚ možno rozdeliť do troch základných oblastí:

1. prostriedky EÚ sú poskytované príslušnými úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny vo forme priamej podpory drobným podnikateľom na zriadenie podnikateľskej aktivity alebo na pomoc drobným podnikateľom v neskoršom období ich podnikania, napr. zamestnaním dlhodobo nezamestnaných, pri ktorých úrad refunduje všetky náklady zamestnancov;
2. prostriedky EÚ sú poskytované na projekty v rámci rôznych vyhlásených výziev zo strany poskytovateľa NFP (ústrednými orgánmi štátnej správy, resp. nimi riadenými inštitúciami);
3. prostriedky EÚ sú poskytované PPA vo forme dotácií pre poľnohospodárov (najmä priame platby na plochu a ďalšie dotácie v súvislosti s výkonom poľnohospodárskej činnosti).

Vo vyššie uvedených oblastiach možno identifikovať, najmä pri poskytovaní fondov EÚ na projekty v rámci výziev, ktoré vyhlasujú ministerstvá alebo nimi zriadené organizácie, že **trestná činnosť je páchaná v kvalifikovanejších formách; zameraná najmä na väčšie projekty**, pri ktorých je proces dokazovania, aj z dôvodu nutnosti znaleckého skúmania, časovo aj finančne náročný. Páchanie trestnej činnosti je kryté komplexom reálnych, ale aj fiktívnych dokladov, ktorými sú tzv. sprostredkovateľské, sponzorské, darovacie zmluvy a pod., prevodmi finančných prostriedkov cez viacero účtov prostredníctvom „umelo nasadených“ subjektov, cielene sledujúc zamedzenie preukázania samotnej trestnej činnosti a odhalenia jej skutočných páchatelov. Všeobecne tiež platí, že vyšší rozsah škodlivého následku sa dokumentuje práve pri trestnej činnosti súvisiacej s poskytovaním NFP v rámci rôznych OP, pri ktorých sú poskytovateľom ministerstvá. Dokumentovanie trestných činov poškodzovania finančných záujmov EÚ je v komparácii s korupčnými trestnými činmi časovo náročnejšie, nielen z dôvodu potreby znaleckých skúmaní, ale aj z dôvodu zmeny legislatívy v čase, ako i z dôvodu absolútne nevyhnutnej spolupráce s kontrolnými orgánmi pri zabezpečovaní dokumentácie k jednotlivým výzvam a projektom z nich vyplývajúcich.

V tejto nadväznosti a v snahe minimalizovať priestor pre páchanie trestnej činnosti, sa profiluje ako náležitý postup **sprísnenia kontrol poskytovateľom NFP**, najmä z dôvodu overenia oprávnenosti preplatenia účtovanej sumy zo strany žiadateľa (priebežná kontrola vykonaných prác, použitého materiálu, množstva); za adekvátne sa považuje realizovať kontrolu žiadateľa pred podpisom zmluvy, aj na mieste, na ktorom sa má vykonávať činnosť, rovnako rigoróznejšiu kontrolu počas platnosti a plynutia zmluvy (overenie, či sa vykonávajú práce, činnosti, ku ktorým sa v zmluve zaviazal žiadateľ). S cieľom OFZ EÚ sa zároveň javí vhodná aj modifikácia spôsobu vyplácania príspevku na refundáciu oprávnených výdavkov, a to následne po vykonanej kontrole (nie poskytnutie vopred), pričom by sa malo upúšťať od formálnych, administratívnych kontrol v prospech účinných kontrolných a obsahovo efektívnych mechanizmov.

V roku 2022, okrem kvalifikovanejších „modi operandi“, neboli zaznamenané podstatnejšie modifikácie v spôsobe páchania trestných činov poškodzovania finančných záujmov EÚ, t. j. **k ich páchaniu dochádza spravidla v súbehu s trestným činom subvenčného podvodu podľa § 225 Trestného zákona**, čo vyplýva zo skutočnosti, že finančné prostriedky, vo forme dotácií, príspevkov a podobne, sú príslušnými štátnymi orgánmi poskytované sčasti z prostriedkov EÚ a sčasti z prostriedkov štátneho rozpočtu SR. Skutková podstata trestného činu subvenčného podvodu tak postihuje protiprávne konania, vzťahujúce sa na dispozíciu s časťou prostriedkov, poskytnutých zo štátneho rozpočtu.

Obdobne ako v predchádzajúcich obdobiach, identifikovaný bol aj trend, že časť finančných prostriedkov určených na schválené projekty nie je reálne preinvestovaná v prospech samotného projektu, ale tieto sa cez rôzne finančné transakcie, fakturovanie fiktívnych výkonov, poradenstvo, reklamu, školenia a nákupy predraženého materiálu a tovaru, vo finálnej fáze stabilizujú v dispozícii spoločností, ktoré realizujú samotný projekt; prostredníctvom fiktívneho fakturovania prác a služieb sú zo spoločností finančné prostriedky vyberané a prerozdeľované pre zainteresované osoby, s ktorými majú prijímatelia príspevkov uzatvorené zmluvy o poradenstve. Spoločnosti špecializujúce sa na uvedenú oblasť majú dlhodobo vytvorený ucelený **system „poradenstva“** pri príprave nadhodnoteného projektu, zabezpečenie schválenia projektu prostredníctvom spriaznených osôb pôsobiacich v riadiacich orgánoch, zabezpečenie verejného obstarávania s vopred dohodnutými víťaznými spoločnosťami; rovnako sú pripravené subjekty, cez ktoré sú realizované fiktívne služby a výkony, pričom prostredníctvom zmlúv o poradenstve sú takto naakumulované finančné prostriedky presúvané k organizátorom a realizátorom protiprávnych procesov.

K páchaniu trestných činov poškodzovania finančných záujmov EÚ dochádza teda tiež **v súbehu s trestným činom machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 Trestného zákona** v kontexte porušenia zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Dokazovanie tejto formy hospodárskej trestnej činnosti je zvlášť komplikované, nakoľko spravidla ide o vnútorne uzavreté (korupčné) spolčenie osôb vopred dohodnutých na konaní a v zhode pri konštruovaní podmienok obstarávania. Je možné predpokladať, že práve v prípadoch verejných obstarávaní dochádza ku korupčnej trestnej činnosti, ale vzhľadom na maximálnu mieru latencie a reštriktívnej personálnej zainteresovanosti, je s odstupom času obštrukčné podozrenia z ilegálnej činnosti preukázať, pokiaľ nie je prítomná aktívna spolupráca niektorej zo zainteresovaných strán.

3.2.2 Úrad pre verejné obstarávanie

Zrýchlenie verejných obstarávaní

ÚVO od 10. februára 2022 [zmenil prístup pri vydávaní tzv. predbežných opatrení](#), ktorými de facto zakazuje vyhlasovateľom súťaží robiť akékoľvek úkony v súťaži do momentu nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia. Nový prístup úradu sa dotýka najmä konaní o námietkach, keďže práve pri nich vydáva predbežné opatrenia najčastejšie. Úrad vydáva tzv. predbežné opatrenie preto, aby chránil tak vyhlasovateľa súťaže, ako aj hospodárske subjekty pred neúčelným a nevhodným predkladaním ponúk v prípade, že úrad pri rozhodovaní o podanej námietke zistí rozpor v súťažných podkladoch so zákonom o verejnom obstarávaní. Vyhlasovatelia súťaží, v ktorých je potrebné vydať predbežné opatrenie, teda majú možnosť čiastočne pokračovať v procese verejného obstarávania. To znamená, že majú povolené úkony, ktoré súvisia s vysvetľovaním alebo zmenou súťažných podkladov a netýkajú sa namietaných skutočností, prípadne úkony súvisiace s predĺžením lehoty na predkladanie ponúk.

Novela zákona o verejnom obstarávaní

ÚVO ako sprostredkovateľský orgán pri kontrole eurofondových zákaziek

Dňa 16. marca 2022 schválila Národná rada SR nový zákon pre čerpanie prostriedkov z fondov EÚ, v ktorom sa zjednodušil proces kontroly zákaziek financovaných z fondov EÚ pre nové programové obdobie. Od 1. júla 2022 sa pre Program Slovensko zaviedol tento jednoduchý, transparentný a prehľadný systém kontroly ÚVO, na základe ktorého sa zásadne zrýchli a zefektívni kontrola súťaží.

Novelou zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorá nadobudla účinnosť od 31. marca 2022 sa zabezpečilo zrýchlenie a zjednodušovanie verejných nákupov a čerpanie eurofondov zo starého aj nového PO. Podrobnejšie informácie sa nachádzajú vo vydanej [tlačovej správe ÚVO](#).

Spolupráca s Úradom na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti

Dňa 21. februára 2022 začal úrad spolupracovať s Úradom na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti (ÚOO). **Väčšina oznámení, s ktorými sa na ÚOO ľudia obracajú, sa týkajú manipulácií s verejným obstarávaním.** V roku 2022 pripravil ÚOO prvé interné školenie pre všetkých zamestnancov ÚVO v oblasti protikorupčnej agendy.

3.2.3 Najvyšší kontrolný úrad SR

Dňa 07. 06. 2022 podpísalo NKÚ SR **spoločnú dohodu o úzkej spolupráci** medzi MIRRI SR, NKÚ SR a ÚVO. Dohoda medzi MIRRI SR, NKÚ SR a ÚVO v novom PO má výrazne zlepšiť riadenie fondov EÚ. Vzniknúť by mal nový ústredný odborný tím pre oblasť kontroly verejného obstarávania, ktorý bude citlivejšie a flexibilnejšie reagovať na zmeny v interpretácii smerníc, čo umožní flexibilnejšie reagovať na auditné zistenia a prispôbiť rozhodovaciu prax ÚVO.

NKÚ SR ako nezávislý orgán kontroly pomôže vybudovať efektívny systém overovania hospodárnosti. ÚVO bude s MIRRI SR spolupracovať pri tvorbe riadiacej dokumentácie pre oblasť kontroly zákaziek vrátane overovania hospodárnosti výdavkov. **Spoločný kontrolný systém má odstrániť chyby a zamedziť podvodom.**

Dňa 30. 01. 2022 vydal NKÚ SR **analytický komentár na tému rizík čerpania zdrojov EÚ** v novom programovom období 2021 – 2027 a v rámci Plánu obnovy a odolnosti SR. V tejto súvislosti NKÚ SR pripravil **kontrolnú akciu zameranú na posúdenie pripravenosti vybraných orgánov na čerpanie fondov EÚ z PO 2021 – 2027.** Kontrola mala byť zameraná na pripravenosť orgánov na implementáciu a čerpanie finančných prostriedkov z PO 2021 – 2027 vo vybraných oblastiach. Z dôvodu nedostatočnej pripravenosti nového PO 2021 – 2027 nebolo možné kontrolnú akciu zrealizovať. Problematike by sa mal NKÚ SR opakovane venovať v budúcnosti.

3.2.4 Protimonopolný úrad Slovenskej republiky

Počas roka 2022 sa **PMÚ SR** v rámci svojich kompetencií a rozhodovacej činnosti zaoberal aj **porušeniami zákona o ochrane hospodárskej súťaže, ktoré súviseli s VO financovanými verejnými prostriedkami.** Zároveň PMÚ SR je v zmysle zákona o štátnej pomoci **koordinátorom pomoci v SR.** Vzhľadom na to, že zdrojom financovania štátnej a minimálnej pomoci poskytovanej v SR môžu byť aj **finančné prostriedky EÚ,** oblasti OFZ EÚ sa týkali tiež vybrané **úlohy, ktoré PMÚ SR plní pri ochrane hospodárskej súťaže v oblasti štátnej pomoci.**

S danou problematikou súviselo v roku 2022 aj niekoľko zverejnených tlačových správ PMÚ SR, napríklad ohľadom prípadov riešených v rámci prešetrovaní alebo správnych konaní a vydaných rozhodnutí, ako aj stanovísk PMÚ SR k schémam pomoci a k ich dodatkom z hľadiska dodržiavania pravidiel v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci či metodických materiálov PMÚ SR alebo EK.

Prehľad svojej činnosti PMÚ SR pravidelne spracoval aj vo svojich „newsletteroch“ publikovaných pod názvom „Súťažný spravodajca“.

Pre šírenie súťažnej kultúry a zlepšovanie úrovne hospodárskej súťaže na Slovensku PMÚ SR udržiava vzťahy so širokou verejnosťou. V zmysle dohôd a memoránd o vzájomnej spolupráci PMÚ SR spolupracuje s orgánmi štátnej správy a s akademickou obcou. V roku 2022 PMÚ SR podpísal dohodu o spolupráci s PPA a Dodatok č. 1 k dohode o spolupráci s MIRRI SR s cieľom posilniť ochranu hospodárskej súťaže prostredníctvom efektívnejšieho odhaľovania dohôd obmedzujúcich súťaž a efektívnejšieho výkonu činností spojených s kontrolou VO.

V rámci ďalšieho rozvíjania **bilaterálnej spolupráce s partnerským úradom na ochranu hospodárskej súťaže v Českej republike** (ďalej len „ÚOHS“) predstavitelia PMÚ SR dňa 2. 2. 2022 privítali hostí z ÚOHS na pracovnej návšteve v Bratislave. Pre obe strany bola pracovná návšteva príležitosťou na podrobné **prekonzultovanie viacerých aktuálnych výziev**, ktorým v súčasnosti čelia obe inštitúcie a zároveň na zaujatie jednotného a čo najlepšieho postoja k riešeniu momentálnych otázok pri ochrane hospodárskej súťaže a presadzovaní jej princípov.

Predstavitelia PMÚ SR a ÚOHS počas pracovnej návštevy, 02. 02. 2022, Bratislava (zdroj: webové sídlo PMÚ SR)

Zaoberali sa napr. vhodným prístupom k zohľadňovaniu environmentálnych hľadísk v rámci posudzovania protizákonných dohôd či ďalším postupom úradov pri aplikovaní pripravovanej regulácie digitálnych trhov a služieb v krajinách, čo najefektívnejším využívaním vyšetrovacích právomocí úradov získaných smernicou ECN+, napr. v súvislosti s odhaľovaním kartelových dohôd a dotkli sa aj otázok možností a úloh úradov pri riešení sektorových problémov vyskytujúcich sa v oboch krajinách. V neposlednom rade predmetom pracovnej návštevy bolo okrem plnenia úloh v rámci blížiaceho sa predsedníctva Českej republiky v Rade EÚ aj

posilňovanie spolupráce medzi stredoeurópskymi partnerskými úradmi.

3.2.5 Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky

KÚFS a Centrum komunikácie a podpory FR SR zabezpečujú spoločne s ostatnými sieťovými partnermi každoročne vyhodnocovanie plnenia komunikačných aktivít v rámci Komunikačného plánu k ochrane finančných záujmov EÚ v SR s cieľom zvyšovania povedomia a zabezpečenia publicity a informovania o problematike ochrany finančných záujmov EÚ v SR.

Pokiaľ ide o posilňovanie a zefektívňovanie spolupráce a výmenu skúseností medzi partnermi siete AFCOS pri identifikácii nových podôb poškodzovania finančných záujmov EÚ a prijímanie zodpovedajúcich opatrení, na plnení tejto úlohy participuje najmä zástupca KÚFS, ktorý je súčasne členom PSK a členom siete komunikátorov OLAF-u pre boj proti podvodom – OAFCN. Riadi sa pokynmi OLAF-u a na úrovni EÚ spolupracuje s inými partnermi siete AFCOS.

FR SR pravidelne vyhodnocuje a aktualizuje rizikové profily prostredníctvom automatizovanej národnej profilácie za účelom eliminácie rizika porušovania colných predpisov v súvislosti s dovozom, vývozom a tranzitom tovaru.

KÚFS v súvislosti s podvodnými konaniami poškodzujúcimi finančné záujmy EÚ v rámci vyšetrovacích kompetencií vyšetrovateľa finančnej správy v zmysle vecnej príslušnosti vyšetrovateľa FS SR (§ 10 ods. 8 Trestného poriadku) vyhodnocuje a vedie štatistiku v súvislosti s trestnými stíhaniami porušenia colných predpisov v súvislosti s § 254 TZ, kde tiež s účinnosťou od 01. 06. 2021 začal činnosť EPPO, ktorý v zmysle jeho vecnej príslušnosti prebral vedenie trestného konania. Do právomoci EPPO patria predovšetkým trestné činy poškodzujúce finančné záujmy EÚ (§261, § 262, §254 TZ), ak bola spôsobená alebo mohla byť spôsobená škoda na finančných záujmoch EÚ najmenej vo výške 10 000 EUR. Predmetné štatistiky týkajúce sa vyšetrovania daných vecí KÚFS vyhodnocuje v pravidelných intervaloch.

Spolupráca FS SR s PPA

FS SR a PPA podpísali v marci 2022 **memorandum o spolupráci**. Na základe **podpísaného memoranda** si budú obe strany vzájomne vymieňať informácie najmä v prípadoch, kedy by mohlo dôjsť k neplneniu daňových povinností zo strany žiadateľov, či ich prípadných subdodávateľov. Vzájomná výmena informácií prispeje k lepšej identifikácii prípadných daňových deliktov a ochráni prostriedky z národného i európskeho rozpočtu. Spolupráca PPA s FS SR garantuje vysokú mieru prevencie pred zneužívaním finančných prostriedkov z EÚ a štátneho rozpočtu. Prehĺbenie spolupráce má prispieť aj k skráteniu procesov, zefektívneniu kontrolnej činnosti a skvalitneniu plnenia úloh oboch inštitúcií.

Medzinárodná spolupráca

V januári 2022 sa na Slovensku uskutočnila rozsiahla akcia zameraná na odhalenie colných a daňových podvodov, do ktorej sa zapojili aj príslušníci KÚFS. Viac ako 60 ozbrojených príslušníkov FS prevažne na západnom Slovensku vykonalo 11 domových prehliadok a prehliadok iných priestorov v súvislosti s vedeným trestným stíhaním pre páchanie trestného činu krátenia dane a poistného ako aj porušovania predpisov o obehu tovaru v styku s cudzinou. Podarilo sa im zaistiť viacero listín a údajov súvisiacich s predmetnými podozrivými colnými konaniami. **Trestné stíhanie je vedené EPPO a súvisí s porušením colných predpisov pri dovoze tovaru ako aj s porušením colného režimu s oslobodením od DPH pri dodaní tovaru do iného členského štátu.** Okrem Slovenska boli do predmetnej akcie zapojené aj iné členské štáty EÚ. **Spôsobená škoda predstavuje viac ako 40 miliónov eur.** Vyšetrovanie trvalo niekoľko mesiacov.

Česko-slovenská spolupráca na východnej hranici

V rámci vzájomnej medzinárodnej spolupráce slovenskej FS a českej colnej správy v auguste 2022 pôsobil na hraničnom priechode Vyšné Nemecké tím českých odborníkov na špeciálne technológie. Český mobilný inšpekčný skenovací systém vypomáhal pri colných kontrolách nákladných vozidiel vstupujúcich na naše územie z Ukrajiny. Za uvedené obdobie českí colníci takto skontrolovali 862 nákladných vozidiel

a slovenským príslušníkom FS poskytli súčinnosť aj pri vykonávaní fyzických kontrol týchto vozidiel. Táto spolupráca bola prínosná pre štát aj obe inštitúcie z hľadiska výmeny skúseností. Pre českých kolegov bol výkon služby na vonkajšej hranici EÚ novou skúsenosťou. Mali tak možnosť získať praktické poznatky a skúsenosti a zároveň sa zdokonaľiť v odhaľovaní porušení colných predpisov, ktorých sa cestujúci dopúšťajú nezákonným dovozom tovaru. Spolupracovali pri

identifikácii a odhaľovaní špeciálne vybudovaných úkrytov v dopravných prostriedkoch aj v prepravovaných komoditách. Obe inštitúcie sú pripravené vo vzájomnej spolupráci pokračovať, či už formou spoločných školení a praktických cvičení alebo priamym výkonom služby nielen na hraničných priechodoch s Ukrajinou ale aj v colnom pohraničnom pásme a vo vnútrozemí SR a ČR.

V roku 2022 bol FS SR riešený prípad slovenského daňového subjektu, ktorého obchodné meno bolo zneužitie v zahraničí. Prípad bol riešený na základe medzinárodnej spolupráce medzi daňovými správami **v rámci preverovania transakcií v členských štátoch EÚ**. Kontrolóri FS zistili, že v susednom Rakúsku došlo k pokusu zneužitím údajov slovenskej firmy získať cez ňu neoprávnené daňové výhody. FS v danom prípade vykonávala preverovanie v rámci kontrolnej akcie zameranej na nesúlad údajov zo systému VIES a údajov z podaného daňového priznania. VIES je systém na výmenu informácií v oblasti DPH, ktorý umožňuje sledovať obchody v rámci krajín EÚ a overovať identifikačné čísla DPH, ktoré sú v nich vydávané. Počas akcie kontrolóri zistili podozrivé aktivity. Podľa údajov z VIES systému boli pre slovenský daňový subjekt realizované dodania tovaru daňovým subjektom registrovaným v Rakúsku v období od októbra 2021 do marca 2022 vo výške viac ako 354 tis. eur, avšak bez ich vykázania v daňovom priznaní k DPH a kontrolnom výkaze DPH. Kontrolóri FS preverili vykazované transakcie, pričom bolo preukázané, že k dodaniu tovaru deklarovaného v systéme VIES slovenskému daňovému subjektu od rakúskeho daňového subjektu nedošlo. Vykázané dodania boli v celom rozsahu fiktívne a slúžili na získanie neoprávnenej daňovej výhody na strane rakúskeho daňového subjektu zneužitím údajov slovenského daňového subjektu. O zistených skutočnostiach bola informovaná rakúska daňová správa, ktorá ich ďalej využije pri výkone svojej činnosti. FS dokáže vďaka tejto operatívnej medzinárodnej spolupráci okrem iného rýchlejšie identifikovať rizikové správanie daňových subjektov, ale napríklad aj zistiť zneužitie obchodného mena našich daňových subjektov.

Spoločné colné operácie

V roku 2022 sa FS SR podieľala na spoločnej colnej operácii Belenos zameranej na hotovosť, vkladné knižky a šeky a vedenej OLAF-om, na operácii Demeter týkajúcej sa pašovania odpadov (1 záchyt) a na spoločnej colnej operácii Ludus v spolupráci s Prezídiom policajného zboru týkajúcej sa hračiek.

Projekt realizovaný z programu Hercule III³ EK zo strany FS SR: Posilnenie dopravných kontrolných systémov pre boj proti podvodom na vonkajšej hranici EÚ na Slovensku (č. grantovej zmluvy 831516 - SK ANPRS)

V rámci projektu realizovalo FR SR nákup, inštaláciu a prepojenie **systému na rozpoznávanie evidenčných čísel dopravných prostriedkov a kontajnerov na hraničných priechodoch** Čierna nad Tisou, Maťovce, Vyšné Nemecké a Ubľa. Prvé VO na dodanie systému bolo zrušené a následne bolo vyhlásené nové VO, ktoré bolo ukončené v roku 2021. Z dôvodu opätovného vyhlásenia VO bola predĺžená doba

³ Od 01. 01. 2015 nadobudlo účinnosť Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 250/2014 z 26. 02. 2014, ktorým sa ustanovuje program na podporu činností v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ (program Hercule III). Ide o viacročný akčný program na podporu činností v oblasti boja proti podvodom, korupcii a akýmkoľvek iným nezákonným činnostiam poškodzujúcim finančné záujmy EÚ. V rámci programu bolo členským štátom pre roky 2014 - 2020 vyčlenených celkovo 104,9 mil. eur na podporu ich boja proti podvodom, korupcii a iným protiprávnym činnostiam. Program pomáha financovať konkrétne projekty, napríklad nákup röntgenových skenerov, technického vybavenia, ktoré sú zamerané na zastavenie pašovania a inej trestnej činnosti proti finančným záujmom EÚ. Program Hercule III je zložený z troch častí: technická asistencia, právne vzdelávanie a štúdiá, semináre a konferencie.

implementácie daného projektu na 42 mesiacov, t. j. do 31. 07. 2022. Zmluva s dodávateľom bola podpísaná začiatkom roka 2022 a systém bol dodaný a zaplatený v termíne do 31. 07. 2022.

3.2.6 Slovenská informačná služba

Aktivity SIS v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ

Medzi hlavné úlohy, ktoré plní SIS v rámci odhaľovania hospodárskej kriminality, patrí OFZ EÚ. SIS dlhodobo získava, sústreďuje a vyhodnocuje informácie súvisiace s porušovaním zákonov a pravidiel v procesoch poskytovania a čerpania dotácií z fondov EÚ a obstarávania tovarov a služieb zo zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu SR. Poznatky z tejto oblasti SIS odstupuje príslušným štátnym orgánom SR.

SIS zistila viaceré podvody s neoprávneným čerpaním nenávratných finančných prostriedkov z fondov EÚ, pri ktorých dochádzalo k manipulovaniu VO na výber dodávateľov prác, tovarov a služieb, vystavovaniu fiktívnych alebo nadhodnotených faktúr na deklarované projekty s cieľom nelegálneho profitovania z dotácií EÚ a štátneho rozpočtu SR. Tieto prípady boli spravidla spojené s korupciou zamestnancov, ktorí o projektoch rozhodovali alebo sa podieľali na ich vyhodnocovaní či kontrole.

Najzávažnejšie subvenčné podvody boli realizované organizovaným spôsobom, kedy organizátori podvodov dokázali zabezpečiť pomocou korupcie schvaľovanie dotácií na vybrané, zvyčajne predražené projekty u ich poskytovateľov. Organizátori zároveň zabezpečili spolu s príjemcom dotácie manipuláciu výberových konaní na dodávky financované z pridelených dotácií tak, aby zákazky získali vopred určení dodávateľa. Takto získané dotácie smerovali do nákupu fiktívne predražených tovarov a technológií, čo umožnilo poberateľovi dotácie aj neoprávnene si znížiť daňovú povinnosť.

Spravodajská pozornosť bola tiež venovaná neoprávnenému a podvodnému čerpaniu poľnohospodárskych dotácií z PPA.

SIS sa ako člen RV podieľa na jeho činnosti predovšetkým vo forme spoluúčasti na tvorbe a pripomienkovaní dokumentov a plnením svojich trvalých úloh, ktoré SIS vyplývajú zo zákona č. 46/1993 Z. z. o Slovenskej informačnej službe a z Národnej stratégie OFZ EÚ v SR. Príslušníci SIS sa v uvedenom období, ako aj po iné roky, zúčastňovali školení, ktoré organizoval ONÚ OLAF s témou OFZ EÚ.

4. Školiace aktivity ONÚ OLAF a ostatných sieťových partnerov

4.1 ONÚ OLAF

V zmysle plnenia úloh vyplývajúcich z Národnej stratégie OFZ EÚ **organizoval ONÚ OLAF v roku 2022 v spolupráci s partnermi siete AFCOS a v súlade so schváleným plánom vzdelávania na rok 2022 pre pracovníkov štátnej a verejnej správy 18 celodenných prezenčných školení zameraných na teoretické a praktické otázky ochrany finančných záujmov EÚ, na ktorých sa zúčastnilo 893 zamestnancov štátnej a verejnej správy v SR.**

Informácie o zrealizovaných školiacich aktivitách sú zverejnené [na webovej stránke ONÚ OLAF](#).

Témami školení boli:

- Ochrana finančných záujmov EÚ z pohľadu FS SR
- Finančná spravodajská jednotka Prezídia PZ – postavenie a úlohy na národnej úrovni a medzinárodná výmena informácií
- Finančná spravodajská jednotka Prezídia PZ – Vybrané aspekty spolupráce s povinnými osobami
- Odhaľovanie podvodného konania pri čerpaní prostriedkov EÚ
- Metódy výberu vzorky
- Nezrovnalosti a finančné opravy
- Skúsenosti z výkonu vládnych auditov - vybrané témy
- Riadenie rizík a boj proti podvodom v prostredí EŠIF, Riadenie rizík a boj proti podvodom
- Poskytovanie príspevku z EŠIF a OFZ EÚ z hľadiska praktickej implementácie a súdnej praxe
- EPPO - jej pôsobnosť a postup v slovenských podmienkach
- Zmeny zákona o VO v roku 2022 a ich dopady
- Pravidlá ochrany hospodárskej súťaže a kartelové dohody vo VO
- Správne konanie - aplikačná prax v procese správneho konania

Foto galéria:

„Riadenie rizík a boj proti podvodom v prostredí EŠIF“, 12. 05. 2022, účelové zariadenie ÚV SR Hotel Bôrik, Bratislava

„Zmeny zákona o verejnom obstarávaní v roku 2022 a ich dopady“, 27. 06. 2022, účelové zariadenie ÚV SR Hotel Bôrik, Bratislava

„Odhaľovanie podvodného konania pri čerpaní prostriedkov EÚ a Finančná spravodajská jednotka Prezídia PZ – Vybrané aspekty spolupráce s povinnými osobami“, 10. 11. 2022 účelové zariadenie ÚV SR Hotel Bôrik, Bratislava

„Poskytovanie príspevku z EŠIF a ochrana finančných záujmov EÚ z hľadiska praktickej implementácie a súdnej praxe“, 15. 11. 2022, účelové zariadenie ÚV SR, Hotel Bôrik, Bratislava

4.2 Ostatní sieťoví partneri

4.2.1 Úrad pre verejné obstarávanie

ÚVO v prvom kvartáli roka 2022 pripravil vzdelávacie aktivity vo forme podcastov, videí, v priebehu celého roka 2022 organizoval školenia k zmenám v zákone ZVO a pripravil aj rôzne vzdelávacie materiály, ktoré zverejňuje na webovej stránke úradu.

ÚVO každoročne pripravuje množstvo školení pre odbornú verejnosť. Na školeniach sa v roku 2022 zvýšil počet účastníkov na **11 554 účastníkov**.

Zoznam školení ÚVO a počty účastníkov v roku 2022

Tabuľka č. 5

Názov školenia	Počet školení	Počet účastníkov
Dynamický nákupný systém	1	6
Ekologický nákup čistiacich prostriedkov a vozidiel cestnej dopravy	2	36
Elektronická platforma	6	1452
Iné školenie odboru stálych pracovísk	1	13
Najčastejšie porušenia ZVO	1	100
Novela ZVO v prostredí VŠ	1	28
Princípy verejného obstarávania s príkladmi z rozhodovacej praxe	1	39
Proces zadávania zákaziek s nízkou hodnotou - contract manažment a plnenie zmluvy	1	122

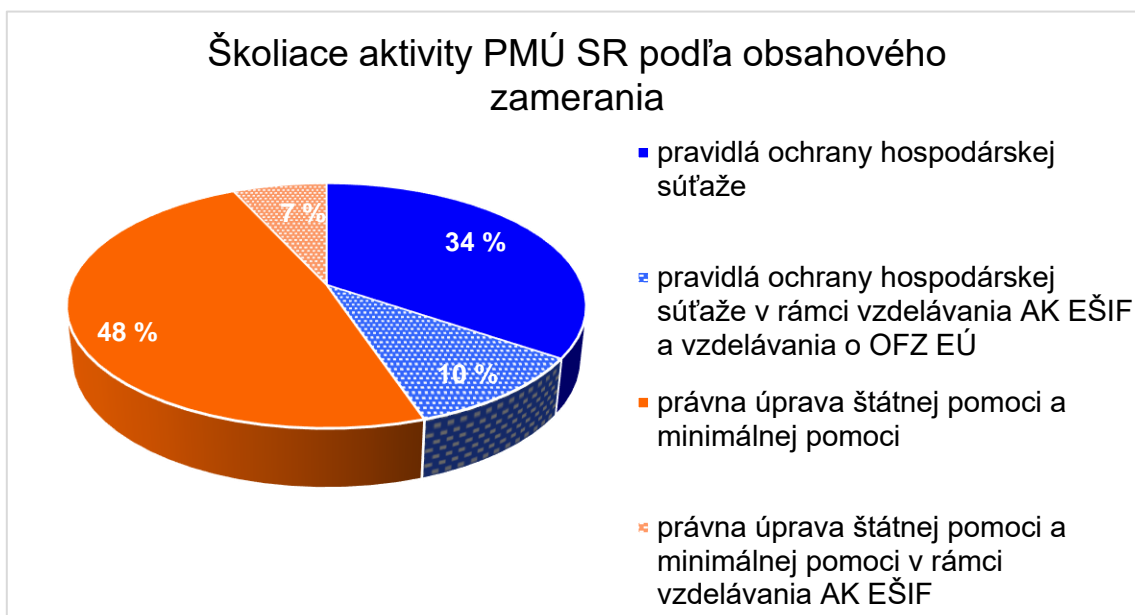
Proces zadávania zákaziek s nízkou hodnotou - dôležité inštitúty v prípravnej fáze VO	1	122
Proces zadávania zákaziek s nízkou hodnotou - dôležité inštitúty v prípravnej fáze VO	1	122
Racionalizácia nákupných procesov v prostredí vysokých škôl	1	42
Riadenie cenového rizika pri stavebných prácach, tovaroch a službách	3	639
Riadenie cenového rizika v praxi/Ex-post životné situácie	1	213
Sociálne verejné obstarávanie	2	56
Sociálne verejné obstarávanie – Príklady z praxe	2	71
Súhrnné správy	30	759
Uplatňovanie zelených aspektov pri obstarávaní potravín	2	109
Úrad pre verejné obstarávanie – predstavenie ÚVO pre študentov právnickej fakulty UK	1	30
Úvod do verejného obstarávania	1	63
Veľká novela zákona o verejnom obstarávaní	4	376
Workshop Sociálne verejné obstarávanie s medzinárodnou účasťou zástupcu Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD)	1	107
Zákazka s nízkou hodnotou	40	1233
Základy riadenie cenového rizika/Cenové doložky v praxi	1	213
Zásada transparentnosti vo verejnom obstarávaní	1	20
Zmeny v zmysle novely	111	4636
ZVO pre hospodárske subjekty	22	524
ZVO v kontexte kontroly	4	175
Zelené VO	4	27
Sociálne aspekty vo VO	4	44
VO inovatívnych riešení	2	7
MEAT kritériá	8	170
SPOLU:	261	11554

4.2.2 Protimonopolný úrad Slovenskej republiky

S problematikou OFZ EÚ v SR súviseli aj v minulom roku školiace aktivity, prostredníctvom ktorých sa zástupcovia PMÚ SR usilovali zvyšovať povedomie verejnosti o oblastiach pôsobnosti PMÚ SR. **Ako lektori viedli** v spolupráci so zástupcami orgánov štátnej správy SR celkovo **5 školiacich aktivít v zmysle Plánu vzdelávania v oblasti OFZ EÚ a Centrálného plánu vzdelávania AK EŠIF**. Školenia prebehli online alebo prezenčnou formou a zúčastnilo sa na nich celkovo **takmer 200 účastníkov**. Zástupcovia PMÚ SR viedli **aj ďalších 24 školiacich aktivít, ktoré súviseli s OFZ EÚ, avšak zrealizovali ich nad rámec týchto uvedených plánov vzdelávania**.

V nižšie uvedenom grafe je znázornené obsahové zameranie uskutočnených školiacich aktivít a zároveň podiel školiacich aktivít uskutočnených v zmysle vyššie uvedených plánov vzdelávania z celkového počtu školiacich aktivít vedených PMÚ SR, t. j. 29 školiacich aktivít:

Obrázok 1: Grafické znázornenie podielov školiacich aktivít podľa obsahového zamerania z celkového počtu školiacich aktivít vedených PMÚ SR

Školiace aktivity o pravidlách ochrany hospodárskej súťaže a protisúťažných praktikách

Z vyššie uvedených školiacich aktivít viedli zástupcovia PMÚ SR celkovo **3 školiace aktivity o pravidlách ochrany hospodárskej súťaže a protisúťažných praktikách vo VO**. Z tohto počtu sa **2 webináre** uskutočnili v dňoch 23. 2. 2022 a 10. 11. 2022 v spolupráci s ÚV SR a MIRRI SR v rámci **vzdelávania AK EŠIF** a **1 školenie** sa uskutočnilo dňa 20. 10. 2022 v spolupráci s ONÚ OLAF v rámci **vzdelávania o OFZ EÚ**. Zástupcovia PMÚ SR počas týchto školení upriamili pozornosť účastníkov na právomoci, ktoré má PMÚ SR a na oblasti jeho pôsobnosti, vysvetlili, čo sú dohody obmedzujúce súťaž, oboznámili účastníkov s pravidlami hospodárskej súťaže a sankciami, ktoré hrozia za porušenia ustanovení zákona o ochrane hospodárskej súťaže. Osobitne sa zaoberali objasnením posudzovania dohôd obmedzujúcich súťaž v procese VO a indícií protisúťažného správania vo VO a vymenovali konkrétne prípady PMÚ SR, ktoré sa týkali takéhoto protizákonného správania podnikateľov vo VO financovaných aj z prostriedkov EÚ.

Okrem vedenia školení zástupcovia PMÚ SR reprezentovali činnosť, skúsenosti a výsledky práce PMÚ SR aj svojimi **príspevkami na rôznych podujatiach na Slovensku a v zahraničí**.

Za dôležitú súčasť činnosti orgánov na ochranu hospodárskej súťaže PMÚ SR pokladá aj vzájomnú spoluprácu a výmenu skúseností, názorov s ďalšími inštitúciami. V decembri 2021 **PMÚ SR na základe oslovenia zo strany partnerského úradu na ochranu hospodárskej súťaže v Čiernej Hore otvoril sériu niekoľkých odborne zameraných webinárov**. Počas nich priblížil jeho zástupcom svoju činnosť v oblastiach hospodárskej súťaže vrátane koordinácie pomoci, objasňoval svoje právomoci a poskytoval im svoje skúsenosti z oblastí svojej pôsobnosti. **V roku 2022 ako lektori viedli zástupcovia PMÚ SR celkovo 10 takýchto webinárov**. Počas 5 z nich sa zaoberali viacerými oblasťami **hospodárskej súťaže** (napr. odhaľovanie porušení pravidiel hospodárskej súťaže pomocou ekonomickej analýzy, rizikové indikátory – indície protizákonného správania podnikateľov vo VO, opravné prostriedky v prípadoch koncentrácií, koncentrácie a posudzovanie koncentrácií vo vybraných sektoroch hospodárstva SR, vertikálne dohody a pod.).

Školiace aktivity o právnej úprave štátnej pomoci a minimálnej pomoci

S cieľom **vzdelávania AK EŠIF** zástupcovia PMÚ SR ako koordinátora pomoci lektorsky spolupracovali v minulom roku na **2 školiacich aktivitách o právnej úprave v oblasti štátnej a minimálnej pomoci**. Uskutočnili sa v dňoch 6. 4. 2022 a 13. 6. 2022. Počas týchto školení najmä objasňovali základné princípy a pojmy v oblasti štátnej pomoci, upriamili pozornosť účastníkov školení na vnútroštátnu legislatívu a vybrané právne predpisy z legislatívy EÚ v oblasti štátnej pomoci a tiež vysvetlili podmienky a postup pri poskytovaní nenávratného finančného príspevku z prostriedkov EŠIF.

O oblasti štátnej a minimálnej pomoci viedli zástupcovia PMÚ SR okrem týchto 2 školení zrealizovaných na základe vyššie uvedeného plánu vzdelávania **aj ďalších 14 školiacich aktivít alebo webinárov na národnej alebo medzinárodnej úrovni**. Z nich **9 školiacich aktivít viedli prevažne pre zástupcov orgánov štátnej správy SR či samosprávnych krajov**, pričom nadviazali bližšiu spoluprácu s MF SR pri organizovaní školení pre **audítov**.

5 webinárov viedli pre zástupcov partnerského úradu v Čiernej Hore. Tematicky boli zamerané na viaceré problematiky štátnej pomoci.

Okrem vedenia školiacich aktivít zástupcovia PMÚ SR s cieľom zvyšovania povedomia v oblasti štátnej pomoci zrealizovali celkovo **128 pracovných stretnutí** najmä **s poskytovateľmi pomoci**, resp. **vykonávateľmi schém pomoci**, množstvo telefonických konzultácií a zasadnutí. Množstvo pracovných stretnutí sa uskutočnilo prostredníctvom online komunikačných platforiem. Najčastejšie sa na nich zúčastňovali zástupcovia ÚV SR, rezortných ministerstiev, ďalších orgánov štátnej správy SR, samosprávnych krajov a miest. Predmetom pracovných stretnutí boli predovšetkým konkrétne alebo plánované opatrenia pomoci, najmä schémy pomoci, (vybrané z nich spolufinancované zo zdrojov EÚ aj zo zdrojov štátneho rozpočtu), opatrenia pomoci, ktoré by mali byť financované z Plánu obnovy a odolnosti SR, opatrenia súvisiace s novým programovým obdobím, notifikované a prednotifikované opatrenia pomoci, konzultácie s EK. Zároveň diskutovali o rôznych otázkach týkajúcich sa uplatňovania pravidiel v oblasti štátnej pomoci.

4.2.3 Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR

V roku 2022 odbor AK EŠIF v spolupráci s PMÚ SR pokračoval v realizácii voliteľného **dištančného kurzu Rizikové indikátory**, ktorým aj naďalej chce prispieť k lepšej orientácii v oblasti rizikových indikátorov novej kolúzie vo VO. Administratívne kapacity sa tak mohli detailne oboznámiť s povahou každého rizikového indikátora, vrátane spôsobu vyhodnotenia jeho relevancie na základe detailných charakteristík a špecifik príslušného indikátora. Cieľom PMÚ SR v prípade realizácie uvedenej vzdelávacej aktivity bolo dosiahnutie výrazného zníženia počtu nerelevantných podnetov, ktoré v minulosti významne obmedzili jeho schopnosť koncentrovať svoje kapacity na prípady s predpokladom odhalenia a preukázania protisúťažnej koordinácie uchádzačov v rámci VO súvisiacich s čerpaním prostriedkov z EŠIF. Od septembra 2021, kedy bol uvedený kurz opäť spustený do prevádzky, v rámci školiaceho informačného manažérskeho systému IS LMS, sa na ňom zúčastnilo celkovo 124 účastníkov.

V rámci Centrálného plánu vzdelávania pre AK boli v roku 2022 tiež realizované vzdelávacie aktivity s názvom **Kontrola verejného obstarávania projektov financovaných z EŠIF - časť II**, kde boli v rámci prevencie prezentované príklady z praxe a to najčastejšie z pohľadu porušenia zákona o VO. V roku 2022 sa na **6 zrealizovaných školeniach** s uvedenou tematikou zúčastnilo **135 účastníkov**.

V rámci dvoch školení s názvom **Vybrané zistenia z výkonu auditov**, formou webinára bolo v roku 2022 preškolených **95 účastníkov**. Školenie bolo zamerané na právny rámec/legislatívu EÚ (všeobecné nariadenie EP a Rady EÚ č. 1303/2013 a ďalšie) a základné právne predpisy SR, ďalšie relevantné právne predpisy v súvislosti s vládny auditom (zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších a ďalšie), základné definície a pojmy pre vládny audit a audity EK a EDA, najzávažnejšie a najčastejšie nedostatky identifikované orgánom auditu v rámci auditu operácii (nedostatky identifikované orgánom auditu v oblasti VO, overovania hospodárnosti, nedostatky predstavujúce porušenie finančnej disciplíny), **podvody**, kolúzne konanie a konflikt záujmov (rizikové indikátory, podnety, konzultácie) a podvody, kolúzne konanie a konflikt záujmov identifikované audítormi EK a EDA.

4.2.4 Ministerstvo financií Slovenskej republiky

V roku 2022 boli odborom ONÚ OLAF v rámci Plánu vzdelávania v oblasti OFZ EÚ na rok 2022 zrealizované **3 školenia** na tému Zákon o finančnej kontrole a audite a **1 školenie** na tému Metódy výberu vzorky. Vzdelávacie aktivity boli určené pre partnerov siete AFCOS. Lektormi školení boli zamestnanci SAK MF SR.

V roku 2022 bolo odborom AK EŠIF v rámci CPV zrealizovaných **8 školení** na tému Finančná kontrola vykonávaná v rámci EŠIF – teória a prax s počtom účastníkov 355 a **2 školenia** s témou Vybrané zistenia z výkonu auditov s počtom účastníkov 95. Vzdelávacie aktivity boli určené pre RO/SO a iné orgány zapojené do implementácie EŠIF. Lektormi školení boli zamestnanci SAK MF SR.

SAK MF SR boli v roku 2022 zrealizované **3 školenia** týkajúce sa najčastejších problémov vyskytujúcich sa pri aplikácii zákona o finančnej kontrole a audite zamerané na finančnú kontrolu, pričom bolo vyškolených 316 účastníkov, z toho 20 účastníkov za rezort MF SR. Lektormi školení boli zamestnanci SAK MF SR.

Ďalej SAK MF SR zrealizovala:

- **4 školenia** na tému Novela zákona o finančnej kontrole a audite s počtom účastníkov 360, z toho 28 účastníkov za rezort MF SR,
- **2 školenia** na tému Vybrané zistenia z vládnych auditov s počtom účastníkov 207, z toho 13 účastníkov za rezort MF SR,
- **1 školenie** na tému Finančná kontrola vykonávaná v rámci EŠIF s počtom účastníkov 64, z toho 2 účastníkov za rezort MF SR,
- **1 školenie** na tému Zmeny v legislatíve EÚ pre programové obdobie 2021 – 2027, na ktorom bolo školených 157 účastníkov, z toho 7 účastníkov za rezort MF SR,
- **2 školenia** na tému Postupy pre výkon vládneho auditu s počtom účastníkov 152, z toho 15 účastníkov za rezort MF SR,
- **1 školenie** na tému Prístup orgánu auditu pri overovaní zjednodušeného vykazovania výdavkov, na ktorom bolo vyškolených 103 účastníkov, z toho 9 účastníkov za rezort MF SR,
- **1 školenie** na tému Vybrané metodické usmernenia k výkonu vládneho auditu - MU č. 4 k overeniu špecifických oblastí: Gold-plating, na ktorom bolo vyškolených 62 účastníkov, z toho 1 účastník za rezort MF SR,
- V spolupráci s lektormi ÚV SR boli zrealizované **2 školenia** na tému Plán obnovy a odolnosti, na ktorom bolo vyškolených 160 účastníkov, z toho 23 účastníkov za rezort MF SR,

- V spolupráci s lektorom Úradu vládneho auditu bolo zrealizované **1 školenie** na tému Najčastejšie nedostatky v oblasti finančného riadenia zistené vládny auditom a ich využitie vnútorným auditom pri skvalitňovaní finančného riadenia a procesov v tejto oblasti u správcu kapitoly, na ktorom bolo vyškolených 101 účastníkov, z toho 16 účastníkov za rezort MF SR,
- **2 školenia** na tému Výkazníctvo subjektov verejnej správy (lektor **MF SR – sekcia štátneho výkazníctva**), na ktorom bolo vyškolených 192 účastníkov, z toho 10 účastníkov za rezort MF SR,
- **2 školenia** na tému Vybrané problémy účtovníctva RO, PO, obcí a VÚC v kontexte zverejnených metodických usmernení MF SR (lektor **MF SR – sekcia štátneho výkazníctva**), na ktorom bolo vyškolených 212 účastníkov, z toho 7 účastníkov za rezort MF SR.

Všetky vzdelávacie aktivity boli určené pre orgány verejnej správy, vrátane orgánov zapojených do implementácie EŠIF.

Zároveň boli lektormi SAK MF SR zrealizované **3 školenia** na tému RIS.KaA.MZ (t. j. rozpočtového informačného systému, kontrola a audit a medzinárodné zdroje) a jeho funkcionality pre zamestnancov Úradu vládneho auditu, na ktorom bolo vyškolených 118 účastníkov.

Okrem vyššie uvedených školení SAK MF SR (externí lektori) zabezpečila pre orgány verejnej správy, vrátane orgánov zapojených do implementácie EŠIF **4 školenia** týkajúce sa štátnej pomoci a aplikačnej praxe s počtom 391 účastníkov, z toho 47 účastníkov za rezort MF SR, **3 školenia** na tému Novela zákona o verejnom obstarávaní, na ktorom bolo vyškolených 277 účastníkov, z toho 12 účastníkov za rezort MF SR, **1 školenie** na tému Audit riadenia rizík v orgánoch verejnej správy, na ktorom bolo vyškolených 81 účastníkov, z toho 15 účastníkov za rezort MF SR.

V roku 2022 bolo odborom AK EŠIF zrealizovaných **7 školení** týkajúcich sa problematiky nezrovnalostí a finančných opráv pre RO/SO a iné orgány zapojené do implementácie EŠIF, pričom bolo celkovo preškolených 218 účastníkov. Lektormi školení boli zamestnanci MF SR – Certifikačného orgánu.

V roku 2022 neboli zrealizované **MF SR – CO** interné školenia týkajúce sa nezrovnalostí a finančných opráv.

4.2.5 Finančné riaditeľstvo SR

Odhaľovanie pokusov o nezákonný dovoz tovaru je jednou z hlavných úloh príslušníkov FS pôsobiacich na východnej hranici v SR. Tieto pokusy sa spájajú s rôznorodým tovarom. Už to nie sú len cigarety či alkohol. Novým fenoménom, v tejto oblasti, okrem cigariet a alkoholu, sú aj prípravky na ochranu rastlín. Príslušníci FS z Colných úradov Michalovce a Košice, FR SR a z KÚFS sa v dňoch 16. – 17. februára 2022 zúčastnili medzinárodného odborného seminára s názvom „**Identifikácia ilegálneho obchodovania s pesticídmi a prípadové štúdie**“. Seminár zorganizovalo Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (ďalej len „MPRV SR“) v spolupráci s Colným úradom Michalovce, P PZ SR a v koordinácii s Organizáciou pre hospodársku spoluprácu a rozvoj so sídlom v Paríži (OECD). Seminára sa zúčastnilo 77 expertov z 21 krajín, zástupcovia OECD, Europolu, Organizácie pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO), EK (DG SANTE a DG ENVI), CropLife International, CropLife Europe a neziskovej organizácie PAN UK.

FS prezentovala praktické ukážky výkonu colných kontrol s využitím špeciálnych technológií, ukážky služobnej kynológie, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou výkonu colných kontrol na hraničných priechodoch, ako aj samotný rozbor vzoriek prepravovaného tovaru. Cieľom seminára bola podpora odborných činností, domácej aj medzinárodnej spolupráce, vzájomnej komunikácie, výmeny informácií, poznatkov

a praktických skúseností pri odhaľovaní ilegálneho obchodovania s prípravkami na ochranu rastlín. Zástupcovia medzinárodných inštitúcií a zúčastnených krajín prezentovali svoje skúsenosti z tejto oblasti formou odborných prednášok a prípadových štúdií.

V rámci spoločnej diskusie mali účastníci seminára možnosť konzultácie riešení problémových prípadov i výmeny tzv. „best practice“ čiže najlepších skúseností pri odhaľovaní nelegálneho obchodovania s pesticídmi, či pri likvidácii zadržaných zásielok ako nebezpečného odpadu. Seminár zúčastnení experti ocenili a zhodli sa, že významne prispel k prehĺbeniu medzinárodnej spolupráce v rámci krajín OECD.

Medzinárodný odborný seminár: „Identifikácia ilegálneho obchodovania s pesticídmi a prípadové štúdie“, Zemplínska šírava, 16. - 17. 02. 2022, zdroj: FS SR

5. Aktivity v oblasti informovanosti a zvyšovania povedomia o ochrane finančných záujmov EÚ

V tejto kapitole je uvedený prehľad aktivít sieťových partnerov v oblasti informovanosti a zvyšovania povedomia najmä ONÚ OLAF, FR SR/FS, NKÚ SR, PMÚ SR, MIRRI SR, MŠVVaŠ SR a pod.

5.1 Odbor Národný úrad pre OLAF

V roku 2022 ONÚ OLAF pripravil a vydal **3 čísla nového newslettera** zameraného na OFZ EÚ a boj proti podvodom pri čerpaní prostriedkov EÚ. Témami newslettera boli informácie o činnosti ONÚ OLAF, o sieti AFCOS, o oblasti nezrovnalostí, prezentácia výročných správ a ďalších dokumentov vydávaných v oblasti OFZ EÚ na národnej a európskej úrovni, prípadne informácia o uskutočnených významných podujatiach na úrovni EK (napr. o 1. konferencii AFCOS-ov, ktorá sa konala v dňoch 04. 10. 2022 – 05. 10. 2022 v Bruseli). V každom čísle je tiež uvedený odkaz na aktuálnu ponuku školení organizovaných ONÚ OLAF a na informáciu o možnosti nahlásovania podozrení z nezrovnalostí.

Deň Európy 2022

Dňa 09. 05. 2022 sa zamestnanci ONÚ OLAF zúčastnili na podujatí [Deň Európy](#), kde prezentovali činnosť odboru a tému OFZ EÚ v spoločnom stánku s odborom informovanosti a publicity (ďalej len „OIP“) ÚV SR. Podujatie sa konalo v Starej tržnici v Bratislave. Organizátorom bolo Zastúpenie EK na Slovensku v spolupráci s ÚV SR (citylightová kampaň), Kancelária Európskeho parlamentu a Európska investičná banka.

Fotogaléria z dňa Európy, 09. 05.2022, Starej tržnici v Bratislave

Roadtrip jar 2022

Dňa 03. júna 2022 a 07. júna 2022 bola v rámci [Roadtripu jar 2022](#), ktorý organizoval OIP na ÚV SR, prezentovaná zamestnancom ONÚ OLAF činnosť odboru ONÚ OLAF, ako aj činnosť OLAF-u na dvoch stredných školách v Trnave (Arcibiskupské gymnázium biskupa P. Jantauscha, Súkromné bilingválne gymnázium BESST v Trnave) a dvoch stredných školách v Piešťanoch (Stredná odborná škola obchodu a služieb Piešťany, Gymnázium Pierra de Coubertina).

Zamestnanec ONÚ OLAF objasnil študentom vo svojej prezentácii význam ochrany finančných prostriedkov EÚ pri realizácii projektov z fondov EÚ a dôsledky ich zneužívania, predstavil OLAF ako jednu z inštitúcií EÚ, vysvetlil, čo je to nezrovnalosť, a informoval, kam môžu študenti ako občania SR nahlásiť podozrenie zo zneužitia finančných prostriedkov EÚ. Študentom boli zároveň poskytnuté aj informačné letáky odboru a v súťažnom kvíze odpovedali na otázky aj z oblasti ochrany finančných záujmov EÚ. Študenti sa v rámci otázok zaujímali o nahlasovanie nezrovnalostí, či sa vykonávajú kontroly projektov z fondov EÚ a aké sú závery, čo všetko adresujú pisatelia týchto podnetov a pod.

Fotogaléria:

Prednáška na Súkromnom bilingválnom gymnáziu BESST a na Arcibiskupskom gymnáziu biskupa P. Jantauscha v Trnave, 03. jún 2022

Vzdelávanie v oblasti OFZ EÚ v SR na školách

Dňa 23. septembra 2022 prezentovala zamestnankyňa ONÚ OLAF na [Diskusnom fóre: Vzdelávanie v oblasti finančnej gramotnosti v kocke](#) tému OFZ EÚ a boj proti podvodom, ktorá je súčasťou výučby prierezovej témy Finančná gramotnosť na školách už od roku 2014. Organizátorom podujatia bol Štátny inštitút odborného vzdelávania, odbor Finančnej gramotnosti a Slovenského centra cvičných firiem a Úsek celoživotného vzdelávania. Partnerom podujatia bola Sektorová rada pre bankovníctvo, finančné služby, poisťovníctvo. V príspevku boli prezentované úlohy ONÚ OLAF a OLAF-u, ako aj vysvetlené základné pojmy, ktoré súvisia s témou OFZ EÚ a boja proti podvodom. Na praktickom príklade boli vysvetlené fázy protipodvodného cyklu. V príspevku boli uvedené trestné činy, ktoré sa týkajú poškodzovania finančných záujmov EÚ. V závere príspevku bol vysvetlený spôsob nahlasovania podozrení z nezrovnalostí a podvodov pri čerpaní prostriedkov EÚ. Viac informácií sa nachádza [v tlačovej správe ONÚ OLAF](#) zo dňa 28. 09. 2022.

Vedecký park UK, Ilkovičova 8, Bratislava

5.2 Finančné riaditeľstvo SR

Komunikácia s FS SR je zabezpečená prostredníctvom vlastnej webovej stránky, na ktorej pravidelne informuje verejnosť o daňových aj colných otázkach, ktoré sú každodenne aktualizované. FS v roku 2022 zverejnila na svojej webovej stránke **celkovo 229 tlačových správ**.

FS pravidelne informuje o úspešných zásahoch a aktivitách v oblasti boja proti podvodom, ako aj o dodržiavaní platnej legislatívy v **externom newsletteri**, ktorý má viac ako 11 tisíc odberateľov. Vydáva tiež **interný časopis** pre svojich zamestnancov. Využíva **Facebook, Twitter, Linked-in a verejnosť môže komunikovať s FS aj prostredníctvom infolinky, resp. call centra alebo elektronicky**. Emailová komunikácia je zvlášť pre colnú a zvlášť pre daňovú oblasť (všetky informácie aj postup komunikácie v konkrétnych oblastiach sú na webovej stránke FS), či prostredníctvom chatbotu FS Taxana. Taktiež využíva komunikačný kanál „Skype for business“.

S cieľom podporiť informovanosť zaviedla FS v minulom roku **podcast s názvom FormalityStranou**, v ktorom sa venuje približovaniu práce príslušníkov a zamestnancov FS. Celkovo bolo nahratých a vydaných 6 dielov, v ktorých približovala FS prácu príslušníkov FS a ktoré boli zamerané na problematiku prínosu služobnej kynológie, prácu KÚFS, či prácu na východnej hranici s Ukrajinou v oblasti boja proti daňovým únikom a podvodom. Najúspešnejším príspevkom sa stalo video s [názvom „Naši kolegovia priamo v akcii. Pozrite sa s nami na zásah kolegov z Kriminálneho úradu finančnej správy.“](#).

Uvedený príspevok s videom mal 339 314 užívateľov a celkovo 863 interakcií.

FS sa v minulom roku zúčastnila na niekoľkých akciách pre verejnosť – Deň otvorených dverí v Národnej rade SR, na podujatiach pri príležitosti Národného dňa colníkov 2022 v dňoch [26. 09. 2022](#) a [24. 09. 2022](#), ako aj na Dňoch ozbrojených zločiek, či na Dňoch NATO, na ktorých boli verejnosti distribuované propagačné materiály a informačné letáky k daňovým a colným povinnostiam.

V snahe zlepšiť informovanosť verejnosti bol spustený [OpenData portál](#), kde verejnosť nájde všetky štatistiky, ktorými FS disponuje, a môžu sa tak dozvedieť čísla o výbere daní, cla ako aj iné rôzne zaujímavé dáta.

Prijímanie informácií a podnetov od verejnosti je zabezpečené prostredníctvom e-mailovej adresy pokladnica@financnasprava.sk a pre sťažnosti týkajúce sa konania orgánov FS SR (podľa [zákona č. 9/2010 Z. z.](#)) slúži e-mailová adresa: staznosti@financnasprava.sk.

Verejnosť sa môže obrátiť na FS SR aj e-mailom na Kriminálny úrad finančnej správy oskufs@financnasprava.sk alebo písomne na adresu:

Kriminálny úrad finančnej správy
Bajkalská 24
824 97 Bratislava

K dispozícii je aj spoplatnené telefónne číslo 02/58251311.

Podnety, týkajúce sa trestnej činnosti v oblasti DPH, spotrebných daní (tabak, cigarety, lieh, minerálne oleje), nezákonného dovozu, vývozu a tranzitu drog a nebezpečných materiálov, porušovania colných predpisov alebo práv duševného vlastníctva: [zelená linka](#): +421 (800) 110110.

5.3 Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

NKÚ SR má na svojom webovom sídle [podstránku pod názvom Medzinárodná spolupráca – OLAF](#), kde zverejňuje informácie o odbore ONÚ OLAF, OLAF-e, vydávané výročné správy týkajúce sa OFZ EÚ na národnej aj európskej úrovni (OLAF-om a EK). Zároveň je na tejto podstránke k dispozícii aj informácia pre nahlasovanie podozrení z nezrovnalostí pri čerpaní prostriedkov EÚ spolu s uvedením príslušnej emailovej adresy. Na stránke NKÚ SR informuje aj o aktivitách OLAF-u v časti – Kontakty – OLAF pod hlavičkou „Užitočné odkazy“.

Novinkou NKÚ SR je **podcast s názvom ctrl+A**, ktorý bol spustený v októbri 2022. Z hľadiska komunikácie o čerpaní fondov EÚ je [1. diel o kontrole v PPA](#).

5.4 Úrad pre verejné obstarávanie

Metodicko-vzdelávacie materiály

ÚVO vydáva každý rok niekoľko materiálov vo forme [metodických usmernení](#), vzdelávacích materiálov, [infografík](#) a časopisov a tiež pripravuje [podcasty](#) na rôzne témy z oblasti VO. Tieto materiály a aktivity podporujú verejných obstarávateľov, obstarávateľov, aby pripravovali súťaže v súlade so zákonom o VO. Dodržiavanie zákona o VO sa tiež vzťahuje aj na zákazky financované z európskych zdrojov, preto je dôležité zvyšovanie povedomia a správny výklad procesov VO aj formou informačných materiálov. Tak isto je úrad nápomocný aj záujemcom, ktorí majú záujem zúčastňovať sa súťaží, prípadne ostatným osobám podieľajúcich sa na procesoch VO, aby sa vzdelávali formou týchto materiálov. Keďže úrad je proklientsky orientovaný, informácie pre záujemcov poskytuje v regiónoch formou poradenstva na mieru v stálych pracoviskách ÚVO, ktoré sú v každom samosprávnom kraji Slovenska.

V roku 2022 vydal úrad materiál týkajúci sa zeleného VO pri obstarávaní potravín, k sociálnemu VO pripravil príručku na zvyšovanie podielu verejných zákaziek s uplatňovaním sociálneho hľadiska.

Niekoľkokrát ročne pripravil Analýzu a metodiku najčastejších porušení zákona a zameral sa aj na VO v oblasti vedy a výskumu. V [„ÚVOdzvočkách“](#) prináša zaujímavé rozhodnutia a metodické usmernenia a rozhodnutia Súdneho dvora EÚ, ako aj štvrťročne vydáva „Výber z metodickej a vzdelávacej činnosti“, kde sumarizuje odpovede na najčastejšie otázky z poskytnutých metodických otázok v danom časovom období.

Emailová adresa na nahlasovanie nekalých praktík

V auguste 2022 prebehla na webovej stránke úradu aktualizácia webového sídla a v *záložkách Otvorená komunikácia a Kontakty* bola pridaná nová stránka [Nahlasovanie podozrení](#), kde sa zoskupili všetky kontakty pre nahlasovanie podozrení z nekalých praktík. Súčasťou tejto stránky je informácia pre užívateľov stránky, aby podozrenia v snahe o ochranu finančných záujmov EÚ nahlasovali na e-mail: nezrovnalosti@uvo.gov.sk a tak je táto e-mailová adresa už priamo dostupná aj z Kontaktov ÚVO na hlavnej stránke webu.

Na túto e-mailovú adresu prišlo v roku 2022 **95 e-mailových správ**, z toho však bol iba jeden relevantný dotaz týkajúci sa podnetu vo VO a bol vyriešený Odborom informačných a komunikačných technológií a vestníka.

5.5 Protimonopolný úrad Slovenskej republiky

PMÚ SR upriamuje pozornosť na oblasť OFZ EÚ prostredníctvom svojho webového sídla www.antimon.gov.sk. PMÚ SR v [samostatnej sekcii](#) prezentuje spoluprácu medzi inštitúciami pri OFZ EÚ, postup nahlasovania podozrení z nezrovnalostí pri čerpaní prostriedkov EÚ v SR a aktualizuje prehľad výročných správ vydaných v oblasti OFZ EÚ. V priebehu roka 2022 PMÚ SR na základe oslovenia zo strany ONÚ OLAF poskytoval súčinnosť, napríklad formou propagácie problematiky OFZ EÚ na webovom sídle a sociálnej sieti.

Na **sociálnej sieti Twitter** PMÚ SR sledoval profil OLAF-u a **takmer 40 príspevkov**, ktoré OLAF publikoval, aj ďalej šírili medzi svojich sledovateľov na uvedenej sociálnej sieti.

V roku 2022 **PMÚ SR** vo vydaní svojho „newsletter“ [Súťažný spravodajca č. 2/2022](#), informoval **o výročných správach vydaných v oblasti OFZ EÚ**. Vo [vydaniach Súťažného spravodajcu](#) PMÚ SR štvrtročne zverejňuje najmä súhrn aktualít o svojej činnosti a dianí v oblasti hospodárskej súťaže, štátnej a minimálnej pomoci v SR, ale aj v zahraničí.

Zástupcovia PMÚ SR v rámci svojej činnosti publikovali príspevok v odbornom časopise Antitrust č. 3/2022 pod názvom „Z rozsudkov slovenských súdov v súťažných veciach“. Príspevok sa týkal prípadu dohody obmedzujúcej súťaž vo viacerých VO na výstavbu multifunkčných ihrísk.

5.6 Bratislavský samosprávny kraj

RO PS INTERACT III pravidelne zverejňuje tlačové správy o ochrane finančných záujmov EÚ na svojej [webovej stránke](#). Konkrétne sa jedná o:

- 33. výročná správa o ochrane finančných záujmov EÚ – Boj proti podvodom za rok 2021
- Výročná správa o aktivitách sieťových partnerov v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ v Slovenskej republike za rok 2021
- 22. výročná správa OLAF-u za rok 2021
- Tlačové správy a oznamy týkajúce sa ochrany finančných záujmov EÚ Európskeho úradu pre boj proti podvodom v Bruseli
- Tlačové správy a oznamy týkajúce sa ochrany finančných záujmov EÚ Odbor ONÚ OLAF

RO PS INTERACT III **má zavedené postupy na oznamovanie podvodov, ako aj konfliktu záujmov**, a to interne, ako aj Európskemu úradu pre boj proti podvodom. Zamestnanci RO, CO a ostatné subjekty, ktoré sú zapojené do implementácie PS INTERACT III (prijímateľ), prípadne verejnosť môžu oznamovať všetky podozrenia z nekalého konania. Oznámenie môže byť podané:

- a) listom;
- b) emailom na adresu kontrolor@region-bsk.sk;
- c) priamym linkom [Nahlasovanie podvodov a nezrovnalostí](#) prepojeným na OLAF.

RO PS INTERACT III má nastavené kontrolné mechanizmy a systém predchádzania podvodom spôsobom, ktorý od začiatku implementácie dostatočne zabezpečuje elimináciu podozrení z podvodu.

RO PS INTERACT III každý rok, spravidla v mesiaci február vykonáva ročné hodnotenie rizík podvodov na úrovni programu spolupráce a na základe jej výsledkov pripraví v prípade potreby ročný akčný plán riadenia rizík podvodov. Počas implementácie PS INTERACT III neboli zaevidované žiadne podozrenia

z podvodu. Každá zistená nezrovnalosť je zaevidovaná v systéme eMS a v súlade so Systémom riadenia a implementácie pre PS INTERACT III zaslaná na emailovú adresu co_nzr_INTERACTIII@mfsr.sk.

5.7 Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR

Dňa 23. júna 2022 sa uskutočnila [konferencia „Eurofondy bez korupcie“](#), ktorú zorganizovalo MIRRI SR v Bratislave za účasti podpredsedníčky vlády Veroniky Remišovej, ktorá diskutovala spolu s Lenkou Bradáčovou – vrchnou štátnou zástupkyňou Českej republiky a s prokurátorom Jánom Šantom z ÚŠP. Cieľom podujatia bola výmena skúseností s bojom proti korupcii a hľadanie účinných riešení, ako jej predchádzať a potláčať ju.

V **druhom paneli** konferencie s názvom **Transparentné eurofondy** vystúpili štátny tajomník MIRRI SR Dušan Velič, predseda NKÚ Ľubomír Andrassy, predseda ÚVO Miroslav Hlivák a Amira Szönyi z OLAF-u.

MIRRI SR na svojej webovej stránke <https://www.mirri.gov.sk/sekcie/cko/ochrana-financnych-zaujmov-eu-v-sr/index.html> priebežne aktualizuje údaje a zverejňuje link na ONÚ OLAF a informáciu na zasielanie podozrení z nezrovnalostí spolu s komplexnou informáciou o sieti AFCOS.

V časti web stránky venovanej programu **IROP** je zverejnená informácia o oznamovaní podozrení z podvodov IROP <https://www.mirri.gov.sk/mpsr/irop-programove-obdobie-2014-2020/oznamovanie-podozreni-z-podvodov-irop/>.

Programy cezhraničnej spolupráce majú na webových stránkach zriadenú časť <https://www.sk-at.eu/sk/kontakty/nahlasovanie-podozreni-z-podvodov>, kde je vysvetlené ako postupovať pri nahlasovaní podozrení z podvodu/korupcie/protispoločenskej činnosti v rámci programu spolupráce Interreg V-A Slovenská republika – Rakúsko, a <https://www.sk-cz.eu/sk/kontakty/politika-boja-proti-podvodom> pre Interreg V-A Slovenská republika - Česká republika.

5.8 Ministerstvo školstva, vedy výskumu a športu SR

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „MŠVVaŠ SR“) má na webovom sídle MŠVVaŠ SR pre problematiku boja proti podvodom pri OFZ EÚ v SR zriadenú samostatnú záložku v časti **Fondy EÚ a Plán obnovy**. V roku 2022 boli všetky potrebné informácie týkajúce sa **Ochrany finančných záujmov EÚ v SR** za Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR rovnako ako prechádzajúce roky zverejňované na webovom sídle rezortu školstva, konkrétne na <https://www.minedu.sk/boj-proti-podvodom-pri-ochrane-financnych-zaujmov-eu-v-sr/>.

6. Vydávanie tlačových správ

6.1 Odbor ONÚ OLAF

V roku 2022 bolo zo strany ONÚ OLAF vydaných celkovo **13 tlačových správ** na témy týkajúce sa OFZ EÚ. Tlačové správy sa týkali aktivít ONÚ OLAF, OLAF a EK v oblasti OFZ EÚ (napr. o vydaní výročných správ na úrovni EÚ za oblasť OFZ EÚ a boja proti podvodom – Výročná správa OLAF za rok 2021, PIF správa 2021, ako aj na národnej úrovni Výročnej správy o aktivitách sieťových partnerov v oblasti OFZ EÚ v SR za rok 2021, o vypracovaní a schválení Ročnej správy o nezrovnalostiach za rok 2021, o pripravovaných školeniach o OFZ EÚ, o 1. konferencii AFCOS-ov v Bruseli dňa 04. 10. - 05. 10. 2022, o vystúpení ONÚ OLAF

na Diskusnom fóre: Vzdelávanie finančnej gramotnosti v kocke s prezentáciou na tému ochrany finančných záujmov EÚ v SR, dňa 23. septembra 2022 a pod.). Tlačové správy sa nachádzajú tu: <https://www.olaf.vlada.gov.sk//tlacove-spravy-a-oznamy/>.

6.2 Ostatní sieťoví partneri

Tlačové správy týkajúce sa problematiky OFZ EÚ vydávali počas roku 2022 aj ďalší sieťoví partneri.

ÚV SR, OIP zverejnil na webovom sídle eufondy.sk tlačovú správu o vydaní výročnej správy EPPO o svojej činnosti od vzniku v júni 2021, tlačovú správu, týkajúcu sa vydania Výročnej správy OLAF za rok 2021, pod názvom: OLAF v roku 2021: Odhaľovanie a prevencia podvodov; OIP vydal v tejto súvislosti aj ďalšiu tlačovú správu so zdrojom od nemeckej tlačovej agentúry DPA pod názvom: OLAF: Z fondov EÚ bolo vlani zneužitých vyše pol miliardy eur. Ďalej zverejnil tlačovú správu o vydaní Výročnej správy o aktivitách sieťových partnerov v oblasti OFZ EÚ v SR za rok 2021, o vydaní PIF správy 2021 a o konaní 15. školiaceho seminára členov siete komunikátorov OLAF-u pre oblasť boja proti podvodom v EÚ v Bruseli, a to aj na svojom Facebook-ovom profile facebook.com/euuvsr.

Dňa 22. júna 2022 zverejnilo OIP na svojom webovom sídle [tlačovú správu](#) o konferencii „Eurofondy bez korupcie“, ktorú zorganizovalo MIRRI v Bratislave 23. júna 2022 za účasti podpredsedníčky vlády Veroniky Remišovej. Viac informácií sa nachádza v časti 5.8 tejto správy.

PMÚ SR v zmysle požiadavky ONÚ OLAF zverejnil na svojom webovom sídle tlačové správy o výročných správach v oblasti OFZ EÚ, konkrétne o Výročnej správe o aktivitách sieťových partnerov v oblasti OFZ EÚ v SR za rok 2021 a Výročnej správe EPPO za rok 2021. Tieto i ďalšie výročné správy týkajúce sa problematiky OFZ EÚ zverejnil PMÚ SR na svojom webovom sídle tiež v samostatnej sekcii s názvom [Spolupráca pri ochrane finančných záujmov EÚ](#). Informácie ohľadom výročných správ zahrnul PMÚ SR aj vo vydaní svojho [Súťažného spravodajcu č. 2/2022](#).

V ďalšej tlačovej správe PMÚ SR poukázal na významný nástroj spolupráce účastníkov dohôd obmedzujúcich súťaž s PMÚ SR. Uplatnenie programu zhovievavosti predstavuje pre podnikateľov, ktorí sú účastníkmi protisúťažných dohôd, možnosť získať benefit v podobe istej úľavy alebo zmiernenia v oblasti sankcií ukladaných zo strany PMÚ SR, a to za splnenia podmienok stanovených zákonom o ochrane hospodárskej súťaže. Zároveň takáto spolupráca účastníkov dohôd obmedzujúcich súťaž s PMÚ SR prispieva k odhaľovaniu konania, ktoré je v rozpore so zákonom o ochrane hospodárskej súťaže. Okrem toho PMÚ SR v tlačovej správe znázornil a odôvodnil vývoj počtu doručených žiadostí podnikateľov o účasť na programe zhovievavosti počas uplynulého obdobia 11 rokov.

V roku 2022 PMÚ SR zverejnil tlačovú správu, v ktorej upozornil poškodených na možnosť podania žaloby o náhradu škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže. Verejní obstarávatelia majú možnosť zvážiť postup podľa zákona č. 350/2016 Z. z. o niektorých pravidlách uplatňovania nárokov na náhradu škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže (ďalej len „zákon o náhrade škody“) v prípade právoplatného rozhodnutia o tom, že došlo ku kartelu vo VO. Spôsobená škoda v prípadoch kartelových dohôd môže byť vyčíslená ako rozdiel medzi víťaznou kartelovou cenou a cenou, ktorá by sa dosiahla vo férovej súťaži, pričom je na obstarávateľoch, resp. na poškodených, aby identifikovali škodu, ktorá im bola spôsobená v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním. Pri projektoch financovaných z finančných prostriedkov EÚ je vhodné zvážiť aj možnosť uplatnenia náhrady škody, ktorá vznikla ako následok korekcie zo strany EÚ. Aplikácia zákona o náhrade škody by okrem toho mala byť dôležitým krokom najmä zo strany verejných obstarávateľov s cieľom zabezpečiť dôslednú ochranu a hospodárne spravovanie

zverených verejných financií a zdrojov. V tejto súvislosti PMÚ SR vyslovil presvedčenie, že dôsledné uplatňovanie všetkých zákonných možností v rámci verejného, ako aj súkromného práva môže v konečnom dôsledku prispieť k zvyšovaniu odstrašujúceho efektu, resp. pôsobiť preventívne na tých podnikateľov, ktorí sa protisúťažného správania dopúšťajú alebo sa ho zamýšľajú dopustiť.

PMÚ SR v priebehu roka 2022 prezentoval vo viacerých tlačových správach významné výsledky v riešených prípadoch, v ktorých boli vynakladané verejné finančné prostriedky (napr. uloženie pokút vo výške takmer 33 tisíc eur za kartel vo VO na rekonštrukčné práce v ZŠ a MŠ obce Čavoj, správne konanie vo veci možnej dohody obmedzujúcej súťaž vo viacerých VO na služby kontroly a údržby trasy NN vedenia a správne konanie vo veci možnej dohody obmedzujúcej súťaž vo verejnej súťaži na dodanie výrobných technológií v potravinárskom priemysle).

S ochranou verejných financií súviselo aj mnoho tlačových správ, ktorými v priebehu minulého roka PMÚ SR prinášal aktuálne informácie z oblasti koordinácie pomoci. Táto pomoc môže byť financovaná aj zo zdrojov EÚ, či už čiastočne alebo úplne. PMÚ SR informoval o vydaní svojich stanovísk k viacerým opatreniam alebo schémam štátnej pomoci a minimálnej pomoci a k dodatkom k schémam pomoci na podporu podnikov či spoločností v rozličných oblastiach hospodárstva, vrátane opatrení pomoci poskytovaných na základe dočasného krízového rámca EK pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine, opatrení pomoci na základe dočasného rámca pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v kontexte pandémie COVID-19 a schém pomoci financovaných z prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti SR. PMÚ SR tlačovými správami tiež oboznamoval verejnosť s aktuálnym znením materiálov a usmernení publikovaných koordinátorom pomoci v rámci metodologickej a konzultačnej činnosti, ako aj oznamoval verejnosti vydanie metodických usmernení EK a ďalšie aktuality, napr. metodické usmernenie PMÚ SR k podmienkam poskytovania minimálnej pomoci ad hoc, metodické usmernenie PMÚ SR k definícii jediného podniku, grafické znázornenie procesného postupu v prípade notifikácie štátnej pomoci, skupinových výnimiek a minimálnej pomoci, [výzva EK na vyjadrenie sa k návrhu na revíziu nariadenia Komisie \(EÚ\) č. 1407/2013](#), ktorým sa posilňujú požiadavky na transparentnosť pri poskytovaní minimálnej pomoci a navyšuje sa strop foriem pomoci zohľadňujúci infláciu, ako aj vzor notifikačného formulára pre pomoc na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine, vzor vyhlásenia žiadateľa o minimálnu pomoc alebo revidovaný rámec EK pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie.

PMÚ SR vydal tlačovú správu o podpísaní dohody o spolupráci medzi PMÚ SR a PPA. Cieľom tejto dohody je posilnenie ochrany hospodárskej súťaže prostredníctvom efektívnejšieho odhaľovania dohôd obmedzujúcich súťaž a efektívnejší výkon činností spojených s kontrolou VO alebo obstarávania, ktorú PPA vykonáva na základe poverenia MPRV SR.

NKÚ SR v roku 2022 **vydal 52 tlačových správ**, jedno spoločné stanovisko s ÚVO. Z komunikovaných tém sa OFZ EÚ, resp. čerpania zdrojov EÚ týkali tieto výstupy:

V tlačovej správe zo dňa 07. júna 2022 informuje NKÚ SR o úzkej spolupráci medzi MIRRI, NKÚ SR a ÚVO, ktorí v tento deň podpísali spoločnú dohodu. **Spoločný kontrolný systém má odstrániť chyby a zamedziť podvodom.**

V tlačovej správe zo dňa 29. júla 2022 NKÚ SR informuje verejnosť o vykonaní kontroly, v rámci ktorej sa zamerával na **evidenciu a monitorovanie nezrovnalostí v programovom období rokov 2014-2020**, konkrétne na OP II a OP KŽP. Tieto dva programy v čase prípravy kontroly evidovali najväčší objem

nezrovnalostí vo výške dvoch miliárd eur, pričom slovenská strana doposiaľ uznala Európskej komisii chyby za 1,9 milióna. Finančne najväčší dopad pritom majú nezrovnalosti na verejný rozpočet.

V tlačovej správe zo dňa 14. októbra 2022 sa uvádza, že tzv. follow-up kontroly NKÚ SR ukázali, že v PPA existovali problémy s procesným riadením, účinným nastavením systému vnútornej kontroly, aktívnym používaním informačných systémov a nedostatky pretrvávajú aj pri práci hodnotiteľov výziev. NKÚ SR v nej informuje verejnosť o ďalšej kontrole vykonanej v PPA, ktorá bola ukončená v závere leta 2022 a bola zameraná na procesy z obdobia rokov 2020 a 2021. Pozitívne boli vyhodnotené opatrenia, ktoré prijalo vedenie PPA na základe odporúčaní externých audítorov. Išlo hlavne o otázky súvisiace s riadením projektov, nastavovaním princípov transparentnosti a efektívnosti a zavedením pravidiel pre účinnú vnútornú kontrolu.

V tlačovej správe zo dňa 28. januára 2022 NKÚ SR informuje, že kontrolóri v Múzeu SNP v Banskej Bystrici (ďalej len „Múzeum“) zistili porušenia pravidiel hospodárneho nakladania s financiami a transparentnosti. Išlo napríklad o neefektívne preplácanie nákladov za servis digitalizačných zariadení v objeme milión eur, alebo takmer 310-tisíc za predražené pódium na oslavy 75. výročia SNP, ale aj zmarenú 280-tisícovú investíciu na kreatívne centrum. [Múzeum v rokoch 2010 – 2015 realizovalo z fondov EÚ projekt Digitálne múzeum](#), v rámci ktorého získalo dve zariadenia v hodnote 3 mil. eur na digitalizáciu zbierok.

MIRRI SR zverejňuje pravidelne na svojom webovom sídle najaktuálnejšie tlačové správy a linky na Výročné správy, týkajúce sa OFZ EÚ, v zmysle požiadaviek ONÚ OLAF.

Dňa 16. 03. 2022 bola zverejnená aj tlačová správa s informáciou o schválení zákona o príspevkoch z fondov EÚ, na základe ktorého bude Slovenská republika čerpať 13 miliárd eur transparentnejšie, rýchlejšie a jednoduchšie. Nový zákon zakladá nový rámec a pravidlá pre čerpanie takmer 13 miliárd eur z fondov EÚ v novom PO 2021 – 2027.

MŽP SR – OP KŽP má na svojej webovej stránke <https://www.op-kzp.sk/ochrana-financnych-zaujmov/>, pravidelne zverejňuje Výročné správy a aktuálne informácie týkajúce sa problematiky OFZ EÚ, spolu s užitočnými linkami.

Ostatní sieťoví partneri nevydávali vlastné tlačové správy. Na svojich webových sídlach zverejňovali informácie týkajúce sa problematiky OFZ EÚ na základe požiadavky ONÚ OLAF a taktiež v nadväznosti na úlohy vyplývajúce z činnosti PSK pod RV.

7. Príklady dobrej praxe sieťových partnerov

7.1 Prípady riešené Národnou kriminálnou agentúrou

V uvedenom období boli NAKA v súvislosti s poškodzovaním finančných záujmov EÚ v SR riešené viaceré prípady, ktoré sa týkali najmä finančných prostriedkov EÚ v rámci EPFRV, EFRR, PRV SR a OP ŽP:

Vybrané prípady

1. V rámci realizovaného prípadu „**AGRO**“ bolo v roku 2022, za skutok, spáchaný v roku 2018, **obvinených 5 fyzických osôb** za pokračovací zločin poškodzovania finančných záujmov EÚ spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 261 ods. 1, ods. 6 písm. a) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, v súbehu s pokračovacím obzvlášť závažným zločinom subvenčného

podvodu spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 225 ods. 1, ods. 6 písm. a) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona preto, že štatutárny orgán spoločnosti, ktorá žiadala **o nenávratný finančný príspevok (ďalej len „NFP“) z PRV SR 2014 – 2020**, po predložení žiadosti o poskytnutie NFP uzatvoril s PPA ako jeho poskytovateľom Zmluvu o poskytnutí NFP, predmetom ktorej bolo poskytnutie príspevku účelovo viazaného na realizáciu aktivít projektu, pričom v prípade prijímateľa a partnera projektu bol príspevok schválený vo výške 699 551,30 eur a bol tvorený prostriedkami z EPFRV vo výške 524 663,47 eur a prostriedkami zo štátneho rozpočtu SR vo výške 174 887,83 eur, pričom štatutárny orgán prijímateľa spolu s ďalšími osobami predložili v máji 2018 PPA dokumentáciu z obstarávania, ktorou však len predstierali riadne vykonanie procesu tohto obstarávania podľa príslušného usmernenia PPA k obstarávaniu tovarov, stavebných prác a služieb, čím porušili splnenie podmienok na poskytnutie nenávratného finančného príspevku stanovených v zmluve, následne však k podaniu žiadosti o platbu a teda ani k vyplateniu požadovaného NFP nedošlo z dôvodu zistenia nezrovnalostí v obstarávaní, čím sa štatutárny orgán žiadateľa spolu s ďalšími fyzickými osobami pokúsili uviesť PPA do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie NFP **a vylákať tento v celkovej výške 699 551,30 eur** a tým chceli protiprávne zadržať finančné prostriedky z PRV SR za zdroj EÚ vo výške 524 663,47 eur a spôsobiť škodu na štátnom rozpočte SR vo výške 174 887,83 eur.

2. Za skutok z roku 2014, bolo v roku 2022, v rámci realizovaného prípadu „**LUCROSUS**“, **vznesené obvinenie 7 fyzickým osobám** za zločin machinácií pri VO a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona, obzvlášť závažný zločin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 6 písm. a) Trestného zákona, zločin poškodzovania finančných záujmov EÚ podľa § 261 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona spáchaných formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona preto, že fyzické osoby, ovládajúce subjekty vyhlasujúce VO (3 poľnohospodárske družstvá a 2 spoločnosti s ručením obmedzeným ako verejní obstarávatelia) za účelom podania žiadosti o NFP, spolu so zástupcami spoločnosti ako vopred vybraného víťaza VO a ďalšou osobou ako „umelo implementovaným súťažiteľom“, v priebehu mesiacov máj a jún 2014, postupne vopred prispôbovali podmienky a priebeh verejných súťaží týkajúcich sa najmä technických parametrov, ceny a lehoty dodania predmetov zákazky tak, aby sa na úkor iných možných súťažiteľov víťazom týchto obstarávaní stal vopred dohodnutý subjekt a následne, vedomí si zmanipulovania predmetných VO, aktívne sa podieľajúc na príprave potrebných materiálov, podali **žiadosti o poskytnutie NFP z PRV SR na obstaranie techniky**, pričom v žiadosti, v časti týkajúcej sa splnenia kritérií, v rozpore so skutočnosťou deklarovali, že pri obstarávaní tovarov, na ktoré mal byť poskytnutý NFP, postupovali v súlade s v danom čase platným zákonom č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pričom po schválení žiadosti boli medzi PPA a víťaznými subjektmi uzatvorené zmluvy o poskytnutí NFP, na základe ktorých boli spolu vyplatené finančné prostriedky vo výške 1 042 853,34 eur z EPFRV a vo výške 347 617,81 eur zo ŠR SR.
3. Za pokračujúci zločin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona účinného v čase konania v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s pokračujúcim zločinom subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, bol v roku 2022 obvinený samostatne hospodáriaci roľník, ktorý ako konečný prijímateľ uzatvoril s PPA zmluvu o poskytnutí NFP v sume 248 542,15 eur, čo predstavovalo 50 % z celkových oprávnených výdavkov na realizáciu poľnohospodárskeho projektu z PRV SR 2007 – 2013, z čoho suma 186 406,61 eur

pochádzajúca z prostriedkov EPFRV predstavovala 37,5 % z celkových oprávnených výdavkov a suma 62 135,54 eur pochádzajúca z prostriedkov ŠR SR predstavovala 12,5 % z celkových oprávnených výdavkov; samostatne hospodáriaci roľník v júni 2015 podpísal druhú a zároveň záverečnú žiadosť o platbu v sume 134 944,79 eur, ktorá bola doručená PPA, obsahom ktorej bol aj zoznam príloh, ktoré mali preukazovať nárokovanú sumu, v skutočnosti však tieto prílohy súčasťou žiadosti neboli, následkom čoho bol vyzvaný, aby vysvetlil nesúlad, po čom žiadosť o platbu oznámením z augusta 2015 vzal späť, pričom následnou kontrolou na mieste bolo zistené, že stavba nebola dokončená, skolaudovaná a prevádzkyschopná, konečný prijímateľ neplní účel a cieľ projektu a z celkových oprávnených nákladov prefinancoval približne 45 %, čo zodpovedalo rozsahu prvej žiadosti, čím by v prípade vyplatenia záverečnej platby došlo k porušeniu pravidiel a podmienok, za ktorých boli verejné prostriedky poskytnuté a teda k porušeniu finančnej disciplíny podľa § 31 ods. 1 písm. n) zákona č. 523/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov a PPA by takto bola spôsobená škoda na finančných prostriedkoch EÚ.

4. V rámci prípadu „RECYKLÁTOR“ boli v roku 2022 obvinené 4 fyzické osoby za zločin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev spolupáchatelstvom podľa § 20 k § 261 ods. 1, ods. 4 písmeno a) Trestného zákona, v jednočinnom súbehu s obzvlášť závažným zločinom subvenčného podvodu spolupáchatelstvom podľa § 20 k § 225 ods. 1, ods. 6 písmeno a) Trestného zákona preto, že 3 fyzické osoby po vzájomnej dohode podali v roku 2008 za spoločnosť s ručením obmedzeným, na Ministerstvo životného prostredia SR (ďalej len „MŽP SR“), žiadosť o poskytnutie NFP na realizáciu projektu týkajúceho sa zariadenia na zhodnocovanie stavebných odpadov v rámci OP ŽP, pričom v žiadosti a jej prílohách nepravdivo deklarovali, že spoločnosť s ručením obmedzeným má vlastné finančné prostriedky na financovanie projektu; následne na základe tejto žiadosti bola v júli 2009 uzatvorená zmluva o poskytnutí NFP medzi MŽP SR ako poskytovateľom a spoločnosťou s ručením obmedzeným ako prijímateľom, predmetom ktorej bolo poskytnutie prostriedkov vo výške 7 655 665,39 eur, čo predstavovalo 60 % z celkových oprávnených výdavkov na realizáciu aktivít projektu, pričom ostatných 40 % výdavkov projektu sa prijímateľ zaviazal zabezpečiť z vlastných zdrojov; následne v júni 2010 páchatelia za spoločnosť s ručením obmedzeným predložili dotknutému MŽP SR dokumentáciu z VO na výber dodávateľa predmetu projektu, ktorou však pred poskytovateľom len predstierali riadne vykonanie VO, keďže ho zrealizovali v rozpore s princípom transparentnosti a hospodárnosti, teda v rozpore s § 9 ods. 4, v tom čase platného zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, nakoľko bolo od počiatku realizované tak, aby sa jeho víťazom stala určená spoločnosť „X“, v združení so spoločnosťou „Y“, s ktorými spoločnosť s ručením obmedzeným aj uzatvorila v júni 2010 kúpnu zmluvu, v zmysle ktorej vlastníkom a konečným poberateľom výhod spoločnosti „X“ boli osoby personálne prepojené na spoločnosť s ručením obmedzeným, a za tohto obstarávateľa sa aj podieľali na príprave podkladov verejného obstarávania, pričom ceny obstaraných strojov, zariadení a špeciálnych automobilov na zhodnocovanie stavebných odpadov boli týmito v cenovej ponuke spoločnosti „X“ a následne aj v uzatvorenej kúpnej zmluve výrazne umelo nadhodnotené oproti cenám, za ktoré boli spoločnosťou „X“ reálne zakúpené; za spoločnosť s ručením obmedzeným boli dotknutému MŽP SR predložené žiadosti o platbu spolu s faktúrami za dodanie predmetov projektu, na základe ktorých ministerstvo vyplatilo na účty spoločnosti s ručením obmedzeným finančné prostriedky z NFP v celkovej výške 6 959 695,81 eur, z ktorých suma vo výške 5 915 741,41 eur bola tvorená prostriedkami Kohézneho fondu a suma vo výške 1 043 954,40 eur prostriedkami ŠR SR, a ktoré boli následne prevedené ako úhrada časti faktúr na účet spoločnosti „X“, pričom obvinení pred poskytovateľom opäť len predstierali, že spoločnosť s ručením obmedzeným použila na financovanie projektu aj vlastné

finančné zdroje a to tak, že obvinení vybrali z účtu spoločnosti „X“ finančné prostriedky v celkovej sume 5 812 000 eur, ktoré pôvodne pochádzali z poskytnutého príspevku, tieto následne ako pôžičku vyplatili osobe „D“, ktorá ich následne opäť ako pôžičku vyplatila spoločnosti s ručením obmedzeným, za ktorú obvinení tieto finančné prostriedky opäť previedli na účet spoločnosti „X“ ako úhradu ďalšej časti faktúr, čím obvinení spreneverili prostriedky z rozpočtu EÚ vo výške 5 915 741,41 eur a zároveň spôsobili škodu na štátnom rozpočte SR vo výške 1 043 954,40 eur.

7.2 Prípady riešené Finančným riaditeľstvom Slovenskej republiky

Akcia Spartakus odhalila vyše 30 ton nelegálneho tabaku

Ozbrojení príslušníci KÚFS vo februári 2022 zrealizovali rozsiahlu akciu pod názvom Spartakus, ktorá priniesla mimoriadne výsledky. V Nitrianskom, Trnavskom a Bratislavskom kraji vykonali viacero domových prehliadok a iných priestorov vďaka čomu sa im podarilo odhaliť v priestoroch priemyselnej haly v Nitre nelegálnu výrobu cigariet v úvodnom štádiu jej prevádzky. Výrobné stroje boli zložené, nastavené a pripravené na riadne spustenie výroby, pričom podľa odhadov z naskladneného tovaru (tabaku a komponentov) v prípade nepretržitej prevádzky by bolo možné vyrobiť až 30.244.500 kusov cigariet bez označenia platnou kontrolnou známkou. **Cigarety mali smerovať nielen na slovenský trh, ale aj do ďalších krajín EÚ.** O mimoriadnosti zásahu svedčí aj fakt, že **možná škoda štátu v podobe úniku na spotrebnej dani z tabakových výrobkov by sa v tomto prípade mohla vyšplhať až na 3,5 milióna eur.** Počas akcie zaistili príslušníci KÚFS kompletne výrobné zariadenie na výrobu cigariet spolu s rezačkou a baličkou cigariet, sušičku tabaku, ako aj rôzne komponenty na výrobu tabakových výrobkov, ako aj množstvo vecných dôkazov. Celkovo bolo počas akcie Spartakus zaistených vyše 30 ton tabaku, 920 kusov tabakových výrobkov a sedem krabíc s množstvom 2800 vyrobených kusových cigariet. Bolo zadržaných celkom 10 osôb.

Akcia „Účtovníčka“ zameraná na daňový podvod za 2,6 milióna eur

Príslušníci KÚFS vykonali v novembri 2022 dve domové prehliadky a jednu prehliadku iných priestorov v okresoch Dunajská Streda a Komárno. Bolo zaistených 13 mobilných telefónov, 2 pamäťové karty, 4 tablety, notebook, pevný disk, platobná karta, písomnosti a doklady súvisiace s trestnou činnosťou. V kancelárskych priestoroch v Dunajskej Strede bolo počas prehliadky nebytových priestorov zaistené účtovníctvo, pečiatky, plné moci a USB kľúče spoločností zapojených do trestnej činnosti, listina obsahujúca ručne písané poznámky s prístupovými názvami a heslami k bankovým a iným účtom. Zároveň bol prizvaným znalcom vyhotovený obraz disku. Ide o dôležitý dôkazný materiál, ktorý sa podarilo ozbrojeným príslušníkom KÚFS zaistiť a ktorý bude podrobený znaleckému skúmaniu v rámci vyšetrovania daňového trestného činu. **Prípado je dozorovaný EPPO-m.** Figuruje v ňom „účtovníčka“, ktorá mala po dohode s ďalšími osobami zorganizovať dovoz tovaru z Číny, za ktorý bolo zaplatené viacerými platbami na účty vedené v bankách v Číne. Štatutárny zástupca firiem, ktorý v prípade vypovedal, označil vyšetrovanú „účtovníčku“ za osobu, ktorá mu mala zadávať pokyny (kúpiť spoločnosť, založiť bankový účet a pod.). Za svoje služby dostával odmenu 1000 eur mesačne. Následne pod jeho ID „účtovníčka“

spracovávala predmetným spoločnostiam účtovníctvo, podávala daňové priznania a realizovala ďalšie kreditné a debetné operácie. Dovezený tovar mal pritom podliehať colnému konaniu. Predbežne vyčíslená škoda nezaplatením cla a inej platby vyberanej pri dovoze tovaru bola vyčíslená na 2,6 milióna eur.

Namiesto hydiny nelegálne cigarety za 6,2 milióna eur

Ozbrojení príslušníci KÚFS v novembri 2022 odhalili na východe Slovenska nelegálnu výrobu cigariet v rámci **akcie pod krycím názvom Plavec**. V rámci tejto akcie vykonali viaceré prehliadky nebytových priestorov v rôznych priemyselných areáloch a domovú prehliadku v Košiciach. Do akcie bolo zapojených takmer 100 ozbrojených príslušníkov FS a súčinné boli aj policajné zložky. Celková výška úniku na spotrebnej dani z tabaku a tabakových výrobkov predstavuje sumu 6,2 milióna eur. KÚFS zaistil cigarety svetoznámych značiek v celkovom počte až 23,9 milióna kusov, tabak o hmotnosti 32.435 kilogramov, kompletne výrobné linky na spracovanie tabaku a výrobu cigariet, mobilné telefóny, motorové vozidlá, SIM karty a rušičky GPS signálov. Zaistené bolo aj veľké množstvo komponentov na výrobu cigariet a motorové vozidlá. Nelegálna výroba cigariet bola v plnej prevádzke, počas zásahu ju obsluhovalo 17 osôb cudzej štátnej príslušnosti. Celkovo bolo zadržaných 20 osôb. Nelegálne cigarety pravdepodobne mali smerovať na európsky trh. Podarilo sa zadržať aj jedného z organizátorov a v rámci ďalšieho vyšetrovania finančná správa pokračuje v spolupráci so zahraničnými zložkami.

7.3 Prípady riešené Protimonopolným úradom SR

V minulom roku PMÚ SR riešil viacero prípadov porušení zákona o ochrane hospodárskej súťaže a zákona o štátnej pomoci.

Dňa 15. 1. 2022 nadobudlo právoplatnosť **rozhodnutie** PMÚ SR, ktorým PMÚ SR v decembri 2021 v správnom konaní sankcionoval kartelovú dohodu podnikateľov vo VO financovanom z prostriedkov EÚ. Predmetom zákazky VO bola rekonštrukcia kotolne na biomasu v ZŠ a MŠ obce Čavoj. V danom prípade získal zákazku vopred určený uchádzač s jeho cenovou ponukou prevyšujúcou 132 tis. eur (bez DPH) a z tohto dôvodu finančné prostriedky EÚ použité na realizáciu obstaraných rekonštrukčných prác mohli byť neefektívne využité. V danom prípade sa stal úspešným vopred určený uchádzač, čím došlo k zmareniu účelu VO, ceny za obstarávané tovary neboli vygenerované vo fungujúcom súťažnom prostredí a v konečnom dôsledku následkom toho malo alebo mohlo byť navýšenie ceny a následne aj nevhodné vynaloženie verejných zdrojov. V rozhodnutí PMÚ SR dvom podnikateľom (WR system, s.r.o., a BECO, spol. s r.o.) uložil pokuty v celkovej výške 32 956 eur a jednému z nich uložil aj zákaz účasti vo VO na 3 roky.

PMÚ SR dňa 17. 6. 2022 začal z vlastného podnetu správne konanie vo veci možnej dohody obmedzujúcej súťaž, uzatvorenej medzi podnikateľmi vo verejnej súťaži na zákazku dodania výrobných technológií v potravinárskom priemysle. Na základe vykonaného prešetrovania PMÚ SR získal podklady a informácie nasvedčujúce tomu, že traja podnikatelia koordinovali svoj postup pri predkladaní ponúk vo verejnej

súťaži, predmetom ktorej bolo dodanie výrobných technológií v oblasti potravinárskeho priemyslu. Zákazka mala byť financovaná z prostriedkov EŠIF v rámci OP II.

7.4 Prípady riešené Najvyšším kontrolným úradom SR

NKÚ SR vykonal v roku 2022 kontrolu, v rámci ktorej sa zamerl na **evidenciu a monitorovanie nezrovnalostí v PO 2014 – 2020**, konkrétne na operačné programy OP II a OP KŽP v rezortoch dopravy a životného prostredia. Tieto dva programy majú schválených najviac prostriedkov z fondov EÚ (8,8 miliardy eur) a v čase prípravy kontroly evidovali najväčší objem nezrovnalostí vo výške dvoch miliárd eur, pričom slovenská strana doposiaľ uznala EK chyby za 1,9 milióna. Finančne najväčší dopad pritom majú nezrovnalosti na verejný rozpočet, keďže nevysporiadané nezrovnalosti uhrádza štát zo svojho rozpočtu a až následne ich môže vymáhať. Kontrola vzhľadom na určenú vzorku nezrovnalostí prebehla aj na vybraných SOOP II – MH SR, MIRRI SR, MŠVVAŠ SR, a sprostredkovateľskom orgáne OP KŽP – SAŽP. Kontrolovaným obdobím bolo obdobie rokov 2014 až 2021.

NKÚ SR upozorňuje na **riziká pri evidencii a monitoringu nezrovnalostí**. Ide okrem iného o nedodržiavanie lehôt pre začatie správnych konaní, alebo o chyby súvisiace so zadávaním neúplných dát do informačných systémov, čo má výrazný vplyv na úspešnosť vymáhania nesprávne použitých financií. **Nezrovnalosti, ktoré štát nevymôže od prijímateľov tak musí v konečnom dôsledku uhradiť z vlastného rozpočtu.** Kontrolóri NKÚ SR upozorňujú tiež na riziko rozporov v stanoviskách Úradu vládneho auditu (ďalej len „UVA“) a ÚVO, ktoré protichodne rozhodovali v rovnakej veci o porušení pravidiel hospodárskej súťaže.

V rámci kontrolnej akcie sa potvrdili aj prípady neskorého začatia vymáhania nezrovnalosti s rizikom premlčania pohľadávky. V každom treťom náhodne vybranom prípade boli prekročené stanovené lehoty a do informačného systému zadávané nesprávne alebo neaktuálne údaje o nezrovnalostiach. K prekročeniu stanovených lehôt dochádzalo v rozmedzí od desiatich až do 123 pracovných dní.

Follow-up kontroly NKÚ SR v PPA

NKÚ SR vykonalo ďalšiu kontrolu v PPA, ktorá bola ukončená na konci leta 2022 a bola zameraná na procesy z obdobia rokov 2020 a 2021. NKÚ SR na základe zistených nedostatkov konštatoval, že naďalej pretrvávajú nedostatky s elektronizáciou procesov, keďže zmeny neboli zapracované vo všetkých pracovných postupoch. V preverovaných vzorkách výziev kontrolóri odhalili problém s hodnotiteľmi, v niektorých prípadoch absentoval jednoznačný a transparentný postup hodnotiteľov. Tí totiž nepreukazovali spôsob overenia niektorých podmienok poskytnutia príspevku, objavovali sa identické chyby dvoch nezávislých hodnotiteľov projektov, keď dokumenty dokonca vypracovali v rovnaký deň a so 100-percentnou zhodou pri hodnotení všetkých žiadostí podaných v rámci výzvy.

Vážny problém, na ktorý upozorňujú kontrolóri vo svojej správe, súvisí s nastavením systému ex post kontrol. V sledovanom období **dochádzalo** z rôznych dôvodov **k zníženiu počtu plánovaných ex post kontrol**. Rozhodnutia o zrušení schválených kontrol neboli relevantne a preukázateľne zaznamenané, chýbali aj informácie o tom, kto a na základe akých kritérií vybral projekty na vykonanie ex post kontroly, alebo ich zrušenie.

Aj napriek tomu, že PPA si v súvislosti s ukončenými ex post kontrolami splnila voči EK oznamovaciu povinnosť aj stanovené percento overenia výdavkov, kontrolóri NKÚ SR to vnímajú ako riziko, že pri nezačatých alebo nevykonaných kontrolách uplynie doba udržateľnosti projektov a verejnosť nebude mať istotu, že prijímatelia splnili záväzné ukazovatele. NKÚ SR tiež identifikoval riziko, že dochádza k častej fluktuácii zamestnancov v rámci sekcie projektových podpôr, ako jednej z kľúčových organizačných útvarov PPA nielen na riadiacich pozíciách, ale aj zamestnancov zabezpečujúcich prijaté žiadosti o NFP. V správe z kontroly sa vedeniu agentúry odporúča zintenzívniť vnútorný dohľad nad dodržiavaním interných postupov a v prípade individuálnych zlyhaní zamestnancov musí vedieť vyvodzovať osobnú, nielen pracovnoprávnu, ale aj hmotnoprávnu zodpovednosť.

PPA ako kľúčový poskytovateľ financií pre podporu pôdohospodárstva nakladá s významným objemom národných i európskych prostriedkov. Zastavenie projektov rozvoja vidieka či poľnohospodárstva by preto malo výrazný dopad na celkové fungovanie spoločnosti, život v slovenských regiónoch. NKÚ SR na základe vlastných skúseností preto bude do plánu kontrol zaraďovať aj v nadchádzajúcich rokoch tematické audity nasmerované do najrizikovejších oblastí riadenia PPA, aby sa tak včas zachytili systémové zlyhania v agentúre a aby vedenie inštitúcie pružne reagovalo na odporúčania kontrolórov.

Kontrola v Múzeu SNP zistila porušenia pravidiel hospodárneho nakladania s financiami

Múzeum v rokoch 2010 – 2015 realizovalo z fondov EÚ projekt Digitálne múzeum, v rámci ktorého získalo dve zariadenia v hodnote 3 mil. eur na digitalizáciu zbierok. VO na servisné služby digitalizačného centra vecne realizoval zriaďovateľ – ministerstvo kultúry, zmluvu však podpísalo múzeum a muselo plniť aj záväzky z nej vyplývajúce. Výdavky za servis zariadení v období rokov 2014 – 2020 presiahli 5 mil. eur, teda oveľa viac, ako bola hodnota samotných zariadení. Napríklad len úvodná prehliadka v roku 2016 bola stanovená na viac ako 560-tisíc eur. Kontrolóri tiež zistili, že niektoré úkony v rámci servisných prehliadok boli fakturované neodôvodnene, bez preukázania ich opodstatnenosti a ich celkový finančný objem sa dostal nad jeden milión eur. Vzhľadom na porušenie pravidiel finančnej disciplíny v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách odstúpili kontrolóri NKÚ SR obe zistenia ÚVA na ďalšie správne konanie.

Záver

V rámci prevencie, t. j. predchádzania podvodom a nezrovnalostiam ONÚ OLAF v spolupráci so sieťovými partnermi naďalej vyvíjal aktivity v oblasti zvyšovania povedomia verejnosti o potrebe ochrany finančných záujmov EÚ v SR a v propagácii svojej činnosti a spolupráce s ostatnými sieťovými partnermi.

Informovanie širokej verejnosti o ochrane finančných záujmov EÚ je dôležitou úlohou. Taktiež odhaľovanie nezrovnalostí je potrebné vnímať nielen ako dôkaz zneužitia prostriedkov EÚ a podvodu, ale aj ako dôkaz efektívneho kontrolného systému. V tejto súvislosti sme považovali za potrebné poukázať na dôležitú úlohu, ktorú ONÚ OLAF a ostatní sieťoví partneri zohrávajú pri ochrane finančných záujmov EÚ a SR. Vo Výročnej správe je zhrnutá spolupráca ONÚ OLAF a ostatných sieťových partnerov s OLAF, EPPO a vzájomná spolupráca sieťových partnerov zapojených do boja proti podvodom v rámci využívania finančných prostriedkov EÚ na Slovensku. Táto správa informuje odbornú a širokú verejnosť o tom, aké činnosti sieťoví partneri v tejto oblasti vykonávajú, akým spôsobom zvyšujú povedomie a informovanosť o svojich opatreniach na boj proti podvodom páchaných pri využívaní finančných prostriedkov EÚ alebo ako upozorňujú na možné riziká a vznik nezrovnalostí v tejto oblasti. Partneri siete AFCOS v nej informujú aj o realizovaných a absolvovaných školiacich aktivitách zameraných na prevenciu a ochranu finančných záujmov EÚ a o vydaní súvisiacich tlačových správ. V závere správy sú uvedené aj konkrétne prípady a príklady z praxe.

Zoznam skratiek

AFCOS	-	Koordináčny útvar pre boj proti podvodom (angl. Anti-Fraud Coordination Service)
AK EŠIF	-	Administratívne kapacity EŠIF
CO	-	Certifikačný orgán
COCOLAF	-	Poradný výbor pre koordináciu prevencie podvodov
CPV	-	Centrálny plán vzdelávania AK EŠIF na programové obdobie 2014 – 2020
CRZ	-	Centrálny register zmlúv
EDA	-	Európsky dvor audítorov
EFF	-	Európsky fond pre rybné hospodárstvo
EK	-	Európska komisia
EFRR	-	Európsky fond regionálneho rozvoja
EPFRV	-	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
EPPO	-	Európska prokuratúra
ESF	-	Európsky sociálny fond
EŠIF	-	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	-	Európska únia
FKnM	-	Finančná kontrola na mieste
FR SR	-	Finančné riaditeľstvo SR
FS SR	-	Finančná správa SR
GAF	-	Pracovná skupina Rady EÚ pre boj proti podvodom (Working group for Anti- Fraud, Groupe de Lutte Anti-Fraude)
GP SR	-	Generálna prokuratúra SR
IA MPSVR SR	-	Implementačná agentúra Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR
IMS	-	Informačný systém EK pre elektronické oznamovanie nezrovnalostí
IPC	-	Informačno-poradenské centrá
IROP	-	Integrovaný regionálny operačný program
ITMS2014+	-	Informačno-technologický monitorovací systém 2014+
KÚ FS	-	Kriminálny úrad Finančnej správy
MD SR	-	Ministerstvo dopravy SR
MF SR	-	Ministerstvo financií SR
MF SR - CO	-	Ministerstve financií SR - Certifikačný orgán
MF SR - OA	-	Ministerstva financií SR - Orgán auditu
MH SR	-	Ministerstvo hospodárstva SR
MIRRI SR	-	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR
MK SR	-	Ministerstvo kultúry SR
MPRV SR	-	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
MPSVR SR	-	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
MS SR	-	Ministerstvo spravodlivosti SR

MŠVVaŠ SR	-	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
MV SR	-	Ministerstvo vnútra SR
MZ SR	-	Ministerstvo zdravotníctva SR
MŽP SR	-	Ministerstvo životného prostredia SR
NAKA	-	Národná kriminálna agentúra Prezídia Policajného zboru SR
NFP	-	Nenávratný finančný príspevok
NKÚ SR	-	Najvyšší kontrolný úrad SR
OAFCN	-	Sieť komunikátorov OLAF-u
OFZ EÚ	-	Ochrana finančných záujmov EÚ
OIP ÚV SR	-	Odbor informovania a publicity Úradu vlády SR
OLAF	-	Európsky úrad pre boj proti podvodom
ONÚ OLAF	-	Odbor Národný úrad pre OLAF
OP	-	Operačný program
OP BK	-	Operačný program Bratislavský kraj
OP D	-	Operačný program Doprava
OP II	-	Operačný program Integrovaná infraštruktúra
OP INTERACT	-	Operačný program Interact
OP KŽP	-	Operačný program Kvalita Životného prostredia
OP ĽZ	-	Operačný program Ľudské zdroje
OPIS	-	Operačný program informatizácia spoločnosti
OP RH	-	Operačný program Rybné hospodárstvo
OP TP	-	Operačný program Technická pomoc
OP V	-	Operačný program Vzdelávanie
OP VaI	-	Operačný program Výskum a inovácie
OP VaV	-	Operačný program Výskum a vývoj
OP Z	-	Operačný program Zdravotníctvo
OP ZaSI	-	Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia
OP ZI	-	Operačný program Základná infraštruktúra
OP ŽP	-	Operačný program životné prostredie
PMÚ SR	-	Protimonopolný úrad SR
PO	-	Programové obdobie
PPA	-	Pôdohospodárska platobná agentúra
PRV	-	Program rozvoja vidieka
PS	-	Pracovná skupina
PS INTERACT III	-	Program spolupráce INTERACT III
PSK	-	Pracovná skupina pre komunikáciu
PS k článku 325 ZFEÚ	-	Pracovná skupina k článku 325 Zmluvy o fungovaní EÚ
PSpN	-	Pracovná skupina pre nezrovnalosti
P PZ SR	-	Prezídium Policajného zboru SR

RO	- Riadiaci orgán
RO PS INTERACT	- Riadiaci orgán pre Program spolupráce INTERACT
ROP	- Regionálny operačný program
SAK MF SR	- Sekcia auditu a kontroly Ministerstva financií SR
RV	- Riadiaci výbor pre ochranu finančných záujmov EÚ v Slovenskej republike
SAŽP	- Slovenská agentúra životného prostredia
SIEA	- Slovenská inovačná a energetická agentúra
SIS	- Slovenská informačná služba
SK	- Sekcia kontroly
SO	- Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom
SOP LZ	- Sektorový operačný program Ľudské zdroje
SOP PaRV	- Sektorový operačný program Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka
SOP PaS	- Sektorový operačný program Priemysel a služby
SR	- Slovenská republika
ŠR SR	- Štátny rozpočet Slovenskej republiky
ÚV SR	- Úrad vlády SR
ÚVO	- Úrad pre verejné obstarávanie
VO	- Verejné obstarávanie
ŽoNFP	- Žiadosť o NFP
ŽoP	- Žiadosť o platbu